

**Comhad Idirinstitiúideach:
2025/0221 (COD)**

**TRANS 628
ENER 654
CODEC 2029
POLMIL 409
COMPET 1304
MI 1016
CADREFIN 363
FIN 1517**

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	An Chomhairle
Ábhar:	Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa le haghaidh na tréimhse 2028-2034, lena leasaítear Rialachán (AE) 2024/1679 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2021/1153 - Cur chuige ginearálta páirteach

I. RÉAMHRÁ

1. An 16 Iúil 2025, ghlac an Coimisiún Eorpach togra le haghaidh an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil don tréimhse tar éis 2027, lena n-áirítear togra a bhaineann leis ‘an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa’ (SCE). Is é is aidhm do thogra SCE an bunús dlí a sholáthar don tréimhse 2028-2034 le haghaidh infheistíochtaí i ngréasáin thras-Eorpacha sa bhonneagar iompair agus fuinnimh, lena n-áirítear an tsoghluaisteacht mhíleata agus tionscadail fuinnimh trasteorann, go príomha don fhuinneamh in-athnuaite.

2. Maidir leis an iompar, tá sé d'aidhm ag togra SCE an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - a) rannchuidiú leis an ngréasán tras-Eorpach iompair ('GTE-I') a chur i gcrích, ag díriú go háirithe ar thionscadail bhonneagair a bhfuil gné láidir thrasteorann ag baint leo;
 - b) rannchuidiú le GTE-I cliste, athléimneach, sábháilte, idir-inoibritheach, dícharbónaithe agus inbhuanaithe a chomhlánú;
 - c) infheistíocht a dhéanamh i naisc thrasteorann le tríú tíortha a bhfuil na léarscáileanna táscacha ar GTE-I á gcur chun feidhme acu;
 - d) GTE-I a oiriúnú le haghaidh dé-úsáid an bhonneagair iompair d'fhonn an tsoghluasteacht shibhialta agus mhíleata araon a fheabhsú ar fud an Aontais.

3. Maidir le fuinneamh, tá sé d'aidhm ag togra SCE an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - a) rannchuidiú, mar chuspóir lárnach, le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail chomhleasa a fhorbairt i gcomhréir leis an Rialachán maidir le GTE-F chun tacú le gnóthú an mhargaidh inmheánaigh agus le comhlánú an Aontais Fuinnimh trí thacú le tionscadail bhonneagair trasteorann san Aontas agus le tríú tíortha comharsanacha;
 - b) idir-inoibritheacht na ngréasán a fheabhsú, dícharbónú an gheilleagair a éascú, deireadh a chur le scrogaill idirnáisc, cosaint agus athléimneacht an bhonneagair chriticiúil a chur chun cinn agus slándáil an tsoláthair a áirithiú;
 - c) comhar fuinnimh trasteorann a éascú i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, go príomha trí thacaíocht a thabhairt do thionscadail fuinnimh in-athnuaite trasteorann nó trí shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite arna bhunú faoi Rialachán 2018/1999 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide.

II. AN STAID REATHA SA CHOMHAIRLE

4. An 22 Iúil 2025, thíolaic an Coimisiún togra SCE agus an measúnú tionchair a ghabhann leis sa Mheitheal um Iompar – Ceisteanna Idirmhódúla agus Gréasáin.
5. Chun obair na Comhairle a chomhordú agus a struchtúrú, agus i gcomhréir le hAirteagal 19(3) de Rialacha Nós Imeachta na Comhairle, d’fhorpheas Coiste na mBuanionadaithe bunú na Meithle Ad Hoc um an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa¹ ag an gcruinniú a bhí aici an 3 Meán Fómhair 2025. Tháinig an Mheitheal sin le chéile sé huairé idir an 10 Meán Fómhair agus an 19 Samhain 2025 agus phléigh sí téacsanna comhréitigh ón Uachtaránacht.
6. Ar bhonn na mbarúlacha a fuarthas ó na Ballstáit ag an gcruinniú a bhí ag an Meitheal Ad Hoc um an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa an 19 Samhain 2025, rinne an Uachtaránacht athbhreithniú breise ar an téacs comhréitigh, a phléigh Coiste na mBuanionadaithe an 3 Nollaig 2025. Léiríodh sa phlé tacaíocht fhorleathan don téacs comhréitigh ón Uachtaránacht, agus nach raibh gá ach le roinnt coigeartuithe.
7. Na hathruithe a rinneadh le hais an togra ón gCoimisiún, marcáiltear iad i gcló trom agus tá líne fúthu i gcás téacs breise agus le líne tríothu i gcás téacs a scriosadh. Léirítear athruithe i gcomparáid leis an doiciméad deireanach a cuireadh faoi bhráid Choiste na mBuanionadaithe an 3 Nollaig 2025 i gcló iodálach freisin.

¹ 11716/25.

III. PRÍOMHGHNÉITHE AN CHOMHRÉITIGH ÓN UACHTARÁNACHT

8. Ós rud é go bhfuil togra SCE nasctha leis an gcéad CAI eile, cuireadh gach foráil lena mbaineann impleachtaí buiséadacha nó ar de chineál cothrománach iad ar leataobh agus idir lúibíní – agus dá bhrí sin eisiatar iad ón gcur chuige ginearálta páirteach – go dtí go ndéanfar tuilleadh dul chun cinn maidir leis an CAI sin. Baineann na forálacha siúd, atá idir lúibíní cearnacha sa téacs, leis an tagairt don imchlúdach airgeadais i bpraghsanna reatha agus don díbhóilsceoir (aithris 1), tagairtí don Ionstraim InvestEU de chuid CEI agus don sásra seachadta de chuid na hEorpa Domhanda (aithrisí 19 agus 20), an tagairt don Rialachán Feidhmíochta (aithris 28), fad an chláir (Airteagal 1), an buiséad (Airteagal 4), tacaíocht atá le soláthar tríd an Ionstraim InvestEU agus tríd an sásra seachadta de chuid na hEorpa Domhanda (Airteagal 8, míreanna 3 go 5), agus rátaí cómhaoinithe difreáilte (Airteagal 10, míreanna 6 go 8). Is féidir athbhreithniú a dhéanamh ar na forálacha idir lúibíní más gá de réir mar a dhéantar dul chun cinn sa chaibidlíocht.
9. Leis an gcomhréiteach ón Uachtaránacht, fágtar ar lár freisin na saincheisteanna a bhaineann le cur in áirithe seasta breise agus le cothromaíocht gheografach, ar saincheisteanna iad a sainaitníodh mar shaincheisteanna trasearnálacha agus a théann níos faide ná clár SCE.
10. Leasuithe ar na forálacha cothrománacha:
 - a) **Cuspóirí an chláir** – Airteagal 3 – cuireadh béim níos mó ar rannchuidiú SCE le dícharbónú, comhtháthú agus iomaíochas an mhargaidh aonair. Sna haithrisí, cuireadh isteach foclaíocht shonrach lena leagtar béim ar an ngá atá le sainiúlacht gheografach gach Ballstáit a chur san áireamh agus gné thrasteorann na dtionscadal á meas.
 - b) **Tríú tíortha atá comhlachaithe leis an gClár** – Airteagal 7 – cé nár tugadh isteach aon leasú go díreach san Airteagal sin, cuireadh soiléirithe maidir leis an *modus operandi* atá ann cheana isteach in aithris (31), lena n-áirítear maidir leis an tábhacht a bhaineann leis an gcothrom iomaíochta a chaomhnú.

- c) **Incháilitheacht** – Airteagal 9 – rinneadh an tAirteagal a athdhréachtú chun feabhas a chur ar fhóntacht dhlíthiúil agus ar shoiléireacht trí na critéir incháilitheachta a mhíniú go soiléir agus ábhar na gclár oibre a shonrú. Cuireadh isteach Airteagal 9a nua maidir le critéir dhámhachtana (i) chun a shoiléiriú go leagfar síos critéir dhámhachtana i gclár oibre (agus go bhféadfar iad a mhionsonrú a thuilleadh i ndoiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana), agus (ii) chun eilimintí a leagan amach a fhéadfaidh an Coimisiún a bhreithniú agus na critéir dhámhachtana á leagan síos aige. Léirítear na hathruithe sin in aithris (24) freisin. Ina theannta sin, scriosadh mír 7, toisc go bhféadfaí í a léirmhíniú ar bhealach a chuirfeadh teorainn shuntasach leis an bhféidearthacht iarratas a dhéanamh ar chistiú le haghaidh tionscadail bhonneagair, go háirithe iad siúd a bhfuil gealltanais chistiúcháin náisiúnta roimh ré acu.
- d) **Comhleanúnachas le Cláir CAI eile** – Airteagal 12, mír 3a – tugadh isteach foráil chun léiriú a thabhairt ar an ngá atá le comhleanúnachas agus comhlántacht idir na cláir oibre lena gcuirtear Clár SCE agus an Ciste Eorpach um Iomaíochas chun feidhme, lena cheart – in éineacht le Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí — cumhdach níos fearr ar riachtanais airgeadais na mBallstát le haghaidh tionscadail bhonneagair a áirithiú. Cumhdaítear gnéithe breise maidir le comhleanúnachas oibríochtúil le hairteagail agus aithrisí an chomhréitigh a bhfuil lúibíní thart orthu.
- e) **Rialacha comhlántacha maidir le deontais** – Airteagal 10 — cuireadh isteach soiléirithe chun a áirithiú go mbeadh tairbhíthe na ndeontas rannpháirteach go cuí i gcás aon laghdú nó foirceannadh deontais.
- f) **Nós imeachta coiste** – Airteagail 12, 12a agus 15 – chun rannpháirtíocht chuí na mBallstát a áirithiú maidir leis na cláir oibre a chur ar bun agus tionscadail a roghnú le haghaidh chistiú ó SCE, cuireadh an nós imeachta scrúdúcháin in ionad an nós imeachta chomhairligh. Ina theannta sin, cuireadh isteach clásal 'gan tuairim' maidir le glacadh na gclár oibre.

11. Leasuithe ar na forálacha a bhaineann go sonrach le hiompar:

- a) Sainmhínte – Airteagal 2 – rinneadh roinnt sainmhínte a shoiléiriú nó a chur isteach, lena n-áirítear ‘bonneagar iompair dé-úsáide’ agus ‘tionscadal domhanda’.
- b) Cuspóirí an chláir – Airteagal 3 – i mír 2(a)(i)(1) rinneadh tagairt shainráite do na **Conairí Iompair Eorpacha** chun raon feidhme na dtionscadal a d’fhéadfadh a bheith incháilithe do chistiú a shoiléiriú.
- c) **Incháilitheacht (na dtionscadal soghluaisteachta míleata)** – Airteagal 9(4), Airteagal 9(8) agus aithris (24) – leagadh béim ar a thábhachtaí atá sé aird chuí a thabhairt ar an tslándáil agus ar an ord poiblí le linn nósanna imeachta dámhachtana.
- d) Tar éis comhairliúcháin fhorleathana, leasáodh an **Iarscríbhinn** ina bhfuil liosta táscaigh de na tionscadail leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo, go príomha chun an méid seo a leanas a chur san áireamh: (i) oiriúnuithe teicniúla éagsúla, (ii) codanna nua trasteorann nach raibh sa togra bunaidh ón gCoimisiún a chur san áireamh, (iii) codanna áirithe atá ann cheana a leathnú i gcás iarnród ardluais. Ag an am céanna, cuireadh i dtábhacht in aithris (4) nach bhfuil san Iarscríbhinn ach iarscríbhinn léiritheach agus, dá réir sin, nach ndéantar réamhbhreith léi ar roghnú na dtionscadal le haghaidh chomhchistiú ó SCE agus nach mbunaítear léi gealltanais airgeadais ar thaobh na mBallstát.

12. Leasuithe ar na forálacha a bhaineann go sonrach le fuinneamh

- a) Soiléirítear in aithris nua **na naisc idir atreisiú agus infhaighteacht na heangaí inmheánaí agus acmhainneacht na n-idirnasc trasteorann.**
- b) Cuireadh foclaíocht shonrach isteach chun a áirithiú go gcuirfear sainiúlachtaí geografacha na mBallstát, **lena n-áirítear Ballstáit oileánacha**, san áireamh.
- c) **Sainmhínte** – Airteagal 2 – modhnaíodh an sainmhíniú ar thionscadal trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite chun **an nasc leis an eangach dáileacháin nó tarchuir** a chur san áireamh, i gcás inarb infheidhme, ar choinníoll gur cuid dhílis den tionscadal é. Tá feidhm ag an athrú sin freisin maidir le tionscadail stórála a shainítear san airteagal sin.

- d) **Cuspóirí an chláir** – Airteagal 3 – i mír 2(b)(i), cuireadh béim shainráite ar **ról lárnach** na dtionscadal leasa choitinn agus na dtionscadal leasa fhrithpháirtigh. Cuireadh **deireadh le scrogaill idirnaise** agus cuireadh **cosaint an bhonneagair chriticiúil fuinnimh** le hathléimneacht an bhonneagair fuinnimh. Cuirtear cosaint na mbonneagar chriticiúil fuinnimh san áireamh sna haithrisí freisin. Rinneadh raon feidhme Airteagal 3, mír 2(b)(ii) a shoiléiriú a thuilleadh a mhéid a bhaineann leis an gcuspóir tacú le comhar fuinnimh trasteorann, i.e. go príomha le haghaidh tionscadail fuinnimh in-athnuaite.
- e) Fós in Airteagal 3, faoi mhír 2(b)(ii), soiléiríodh go n-áirítear stóráil freisin i dtionscadail ar féidir tacú leo trí shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha i gcomhréir le hAirteagal 33 de Rialachán (AE) 2018/1999.
- f) **Tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite** – Airteagal 11 – modhnaíodh mír 2 chun dícharbónú, solúbthacht an chórais agus stóráil a chur leis na tairbhí a bhaineann leis na tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite. Déanfar na tionscadail sin a mheasúnú freisin maidir le tairbhí sonracha a d'fhéadfadh a bheith ann nuair a nasfar go dlúth le leathnú na ngréasán fuinnimh trasteorann iad. Léiríodh é sin i mír 4.

- g) **Uasmhéid 5 % de bhuiséad an Chláir a leithdháileadh ar shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite** - Airteagal 11 - modhnaíodh mír 5 chun go n-áireofaí gur féidir an leithdháileadh a dhéanamh freisin nuair a cheadaítear leis tionscadail a mhaoiniú lena gcumasaítear **comhtháthú costéifeachtach foinsí fuinnimh in-athnuaite sa chóras fuinnimh**. Thairis sin, má tá an ranníocaíocht 5 % le sásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite leithdháilte go hiomlán faoin 1 Eanáir 2031, féadfaidh an Coimisiún a chinneadh ranníocaíocht bhreise nach mó ná 5 % den bhuiséad atá fágtha don Chlár seo a leithdháileadh (mír 5a nua). Sula ndéanfar amhlaidh, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar ghlacadh sa mhargadh agus ar an éileamh ar thionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite chomh maith le feidhmiú shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite. Léirítear an t-athrú sin sna haithrisí freisin.
- h) **Cláir oibre** – Airteagal 12 – cuireadh mír 2(a) nua isteach chun aird níos soiléire a thabhairt sna cláir oibre san earnáil fuinnimh ar thionscadail leasa choitinn agus ar thionscadail chomhleasa arb é is aidhm dóibh an margadh inmheánach fuinnimh a chomhtháthú ar bhealach níos fearr, deireadh a chur le leithlisiú fuinnimh agus deireadh a chur le scrogaill idirnascaire leictreachais. Léirítear é sin sna haithrisí freisin.
- i) Fós in Airteagal 12, cuireadh mír 2(b) isteach ionas go léirítear sna cláir oibre na méideanna measta le haghaidh na gcuspóirí sonracha maidir le fuinneamh, agus forbairtí i mbeartas fuinnimh an Aontais á gcur san áireamh, inter alia an creat chun an córas fuinnimh a dhícharbónú. Léirítear an t-athrú sin in aithrisí 10 agus 18.
13. Tá ceartúcháin sa téacs freisin a tugadh isteach tar éis an chruinnithe a bhí ag Coiste na mBuanionadaithe an 3 Nollaig 2025. Ní dhéantar brí an téacs a athrú de thairbhe na gceartúchán sin. Déanann siad na téarmaí agus an litriú a úsáidtear sa téacs a chomhchuiibhiú.

IV. SCRÚDÚ ARNA DHÉANAMH AG NA hINSTITIÚIDÍ EILE

14. Ó thaobh Parlaimint na hEorpa de, táthar ag fanacht ar chinneadh ón gcoiste maidir leis an togra. Tá an Coiste um Thionsclaíocht, um Thaighde agus um Fhuinneamh (ITRE) agus an Coiste um Iompar agus um Thurasóireacht (TRAN) freagrach go comhpháirteach as an togra. Ceapadh an Rapóirtéir ó ITRE: Kamila GASIUK-PIHOWICZ (PL, PPE) agus an Rapóirtéir ó TRAN: Oihane AGIRREGOITIA MARTÍNEZ (ES, Renew) an 3 Deireadh Fómhair 2025. Iarradh ar thrí Choiste tuairim a thabhairt: An Coiste um Shlándaíl agus Cosaint (SEDE), an Coiste um an gComhshaol, um an Aeráid agus um Shábháilteacht Bia (ENVI) agus an Coiste um Fhorbairt Réigiúnach (REGI). Ba cheart don Choiste um Buiséid (BUDG) measúnú buiséadach a ullmhú. Measfar go nglacfaidh Parlaimint na hEorpa a tuarascáil i lár 2026.
15. Tá tuairimí maidir leis an togra reachtach á n-ullmhú faoi láthair ag Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus ag Coiste na Réigiún.

V. CONCLÚID

16. Iarrtar ar an gComhairle cur chuige ginearálta páirteach a ghlacadh ar bhonn an téacs a leagtar amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo.
17. Is é a bheidh sa chur chuige ginearálta páirteach, sainordú na Comhairle don chaibidlíocht le Parlaimint na hEorpa amach anseo i gcomhthéacs an ghnáthnós imeachta reachtaigh.

2025/0221 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa le haghaidh na tréimhse 2028-2034, lena leasaítear Rialachán (AE) 2024/1679 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2021/1153

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 172, an chéad mhír, agus Airteagal 194(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún²,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach

De bharr an mhéid seo a leanas:

¹ *IO L., lch.

² *IO L., lch.

- (1) Bunaítear leis an Rialachán seo Clár na Saoráide um Chónascadh na hEorpa (an ‘Clár’) d’fhonn dlús a chur leis an infheistíocht i réimse na ngréasán tras-Eorpach le haghaidh iompair agus fuinnimh agus chun cistiú a ghíaráil ón earnáil phoiblí agus ón earnáil phríobháideach araon, agus an deimhneacht dhlíthiúil a mhéadú agus an prionsabal maidir le neodracht na teicneolaíochta á urramú ag an am céanna. Tá sé d’aidhm aige freisin comhar trasteorann a éascú i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, amhail trí thacaíocht a thabhairt do thionscadail trasteorann. Ba cheart, leis an gClár, úsáid sineirgí idir earnáil an iompair agus earnáil an fhuinnimh a éascú a mhéid is féidir, agus ar an gcaoi sin éifeachtacht ghníomhaíochta an Aontais a fheabhsú agus barrfheabhsú na gcostas cur chun feidhme a chumasú. [Leagtar síos leis an Rialachán seo imchlúdach airgeadais don Chlár. Chun críche an Rialacháin seo, déantar praghsanna reatha a ríomh trí dhíbhoilsceoir seasta 2 % a chur i bhfeidhm.]
- (2) Is colún fíor-riachtanach d’fheidhmiú an Aontais é daoine³ agus earraí a iompar go héifeachtúil, agus tá ról ríthábhachtach aige sin maidir le hiomaíochas agus fás eacnamaíoch a chothú, comhtháthú a áirithiú, agus cuspoirí aeráide agus comhshaoil a bhaint amach. Le cumas na saoránach agus na n-earraí gluaiseacht faoi shaoirse agus go héifeachtúil i margadh aonair atá dea-nasctha agus iomlán, feabhsaítear nascacht, áirithítear rochtain ar phoist agus ar sheirbhísí, agus tacaítear le geilleagair áitiúla agus le trádáil. Ag an am céanna, is coinníoll é córas iompair dícharbónaithe inbhuanaithe a bheith ann chun spriocanna aeráide an Aontais a chomhlíonadh agus chun aghaidh a thabhairt ar spleáchas straitéiseach neamh-inbhuanaithe gheilleagar an Aontais ar bhreosla iontaise. Tá iompar lastais éifeachtach agus slán fíor-riachtanach chun earraí bunriachtanacha a sholáthar do shaoránaigh, chun ár ngeilleagar a choimeád ag imeacht agus chun tacú lenár slándáil mhíleata. I dtuarascáil Draghi maidir le todhchaí iomaíochas na hEorpa⁴, aithnítear a thábhachtaí atá sé níos mó infheistíochta a dhéanamh sa bhonneagar iompair agus cuirtear i dtábhacht an gá atá le margadh comhtháite iompair ilmhódaigh mar aon leis an éileamh láidir ar dhícharbónú agus ar réitigh ghilana. Iarrtar i dtuarascáil Draghi borradh a chur faoin digitiú san Aontas ar fud na bpríomhearnálacha eacnamaíocha, amhail earnáil an iompair. I dtuarascáil Letta maidir le todhchaí an mhargaidh inmheánaigh, leagtar béim ar earnáil an iompair mar phríomhréimse ina bhfuil comhtháthú Eorpach níos doimhne ríthábhachtach chun leas iomlán a bhaint as acmhainneacht an mhargaidh inmheánaigh.

³ Lena n-áirítear daoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe agus daoine faoi mhíchumas.

⁴ Mario Draghi, *A competitiveness strategy for Europe* [Straitéis iomaíochais don Eoraip], Meán Fómhair 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_ga

Cuirtear i dtábhacht i dtuarascáil Letta go háirithe an gá atá leis an ngréasán GTE-I a chur i gcrích agus leagtar béim ar na deiseanna a bhaineann le gréasán iarnróid ardluais uile-Eorpach chun an taisteal san Eoraip a athrú ó bhonn agus lánpháirtiú an Aontais a spreagadh. I dtuarascáil Niinistö maidir le hullmhacht shibhialta agus mhíleata na hEorpa, leagtar béim ar a thábhachtaí atá lánaí iompair dé-úsáide le haghaidh gluaiseachtaí míleata agus slabhraí soláthair agus athléimneacht an bhonneagair iompair in aghaidh an athraithe aeráide mar aon leis an ngá atá le bealaí slána soláthair mhuirí le haghaidh thrádáil sheachtrach an Aontais.

- (3) Ba cheart don Aontas tionscadail a éascú i réigiúin faoi mhíbhuntáiste, réigiúin nach bhfuil chomh nasctha sin, réigiúin tuaithe, réigiúin oileánacha, réigiúin chósta, réigiúin fhorimeallacha, réigiúin phlódaíthe, na réigiúin is forimeallaí nó na réigiúin iargúlta **sna Ballstáit agus i mBallstáit oileánacha** chomh maith, ionas go bhféadfar **leithlisiú fuinnimh a laghdú agus** rochtain a fháil ar na gréasáin thras-Eorpacha fuinnimh agus iompair agus tairbhí á dtabhairt don Aontas uile ag an am céanna ó thaobh slándála, iomaíochais agus comhtháthú sóisialta, eacnamaíoch agus críochach de. Le Rialachán (AE) 2024/1679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵, sainaitnítear bonneagar an ghréasáin thras-Eorpaigh iompair, sonraítear na ceanglais atá le comhlíonadh aige agus déantar foráil maidir le bearta chun na ceanglais sin a chur chun feidhme. Déantar foráil sa Rialachán sin maidir le croíghréasán an ghréasáin thras-Eorpaigh iompair a chur i gcrích faoi 2030 agus an croíghréasán leathnaithe a chur i gcrích faoi 2040 trí bhonneagar nua a chruthú agus tríd an mbonneagar atá ann cheana a uasghrádú agus a athchóiriú go mór. Beidh gréasán ardfheidhmíochta d’iompar paisinéirí agus earraí mar thoradh air sin.

⁵ Rialachán (AE) 2024/1679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2024 maidir le treoirlínte an Aontais chun an gréasán tras-Eorpach iompair a fhorbairt, lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/1153 agus (AE) Uimh. 913/2010 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1315/2013 (IO L, 2024/1679, 28.6.2024)

(4) Chun na cuspóirí a leagtar síos i Rialachán (AE) 2024/1679 a bhaint amach, is gá tacaíocht airgeadais a thabhairt d'fhorbairt tionscadal leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo trí bhonneagar nua nó uasghrádaithe, lena n- áirítear deireadh a chur le naisc atá in easnamh. Tá an gné thrasteorann sin le fáil ar na Conairí Iompair Eorpacha, lena n-áirítear na stráicí iarnróid agus uiscebhealaí intíre a liostaítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo. Áirítear san Iarscríbhinn seo freisin tionscadail bhreise maidir leis an ngréasán cuimsitheach chomh maith le [...] calafoirt a bhfuil [...] gné thrasteorann ag baint leo in éineacht lena naisc chúlchríche. Liosta táscach na dtionscadal leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo a leagtar amach san iarscríbhinn, is liosta léiritheach, neamhfhabhrach é agus ní dhéantar réamhbhreithiúnas ar Airteagal 8(5) de Rialachán (AE) 2024/1679 leis. Tionscadail leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo agus nach n-áirítear san iarscríbhinn, ní eisiatar iad ó thacaíocht faoin gClár seo ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir ábhartha. Ba cheart sainiúlacht gheografach gach Ballstáit, go háirithe na Ballstáit oileánacha, a chur san áireamh agus gné thrasteorann na dtionscadal atá incháilithe chun cistiú a fháil faoin gClár seo á meas.[...]

(4a) Ba cheart don Chlár tacú le gréasán GTE-I cliste, athléimneach agus inbhuanaithe a fhorbairt. Ba cheart gréasán cliste GTE-I a fheistiú le córais idir-inoibritheacha agus dhigiteacha um bainistiú tráchta, ar nós ERTMS, CIC, SESAR, VTMS agus RIS. Ba cheart gréasán GTE-I athléimneach a bheith réidh chun aghaidh a thabhairt ar chomhthéacs aeráide agus geopholaitiúil atá ag athrú, chomh maith le guaiseacha nádúrtha, bagairtí hibrídeacha agus cibearbhagairtí, tubaistí de dhéantús an duine agus suaití. Le gréasán inbhuanaithe GTE- I, ba cheart iompar dícharbónaithe a chumasú, mar shampla trí bhreoslaí malartacha a úsáid. Ina theannta sin, tá an t-iompar fadraoin thíos le heaspa idir-inoibritheachta agus easpa bonneagar lena gceadaítear oibríochtaí sábháilte; ba cheart don Chlár aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna sin freisin.[...]

- (4b) [...] **I** gcás inarb infheidhme, [...] **ba cheart** na gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ón gClár [...] a bheith comhsheasmhach le pleananna oibre na gconairí arna dtarraingt suas i gcomhréir le hAirteagal 54 de Rialachán (AE) 2024/1679 agus le forbairt fhoriomlán na ngréasán maidir le feidhmíocht agus idir-inoibritheacht.
- (5) Sa Pháipéar Bán Comhpháirteach maidir le hUllmhacht Cosanta na hEorpa 2030⁶, aithníodh go raibh an tsoghluaisteacht mhíleata ina comhpháirt riachtanach do shlándáil agus cosaint na hEorpa agus leagadh béim ar bhreisluach an Aontais maidir le tacú le bonneagar dé-úsáide le haghaidh na soghluaisteachta. Le Rialachán (AE) 2021/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷, áiríodh den chéad uair imchlúdach airgeadais tiomnaithe chun bonneagar iompair dé-úsáide sibhialta-chosanta a fhorbairt. Tá sé ríthábhachtach go gcumasóidh bonneagar iompair an Aontais gluaiseacht thapa éifeachtúil pearsanra, ábhair agus trealamh mhíleata d'aer, de thalamh agus d'uisce. Dá réir sin, ba cheart an bonneagar do gach modh iompair [...] a uasghrádú chun na ceanglais mhíleata a chomhlíonadh. Ba cheart don Chlár comhlántacht a lorg leis na gníomhaíochtaí sonracha a dtacaítear leo faoin gCiste Eorpach um Iomaíochas (maidir le Tionscadail Thábhachtacha ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne (IPCEI) freisin), go háirithe chun rochtain na mBallstát ar chumais soghluaisteachta míleata a neartú, mar aon le hinfhaighteacht na gcumas sin, agus tacú le forbairt réiteach digiteach chun an tsoghluaisteacht mhíleata a éascú chomh maith le bearta a dtacaítear leo faoi na Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí.

⁶ Páipéar Bán maidir le hUllmhachta Cosanta na hEorpa 2030, JOIN(2025) 120 final, an 19 Márta 2025.

⁷ Rialachán (AE) 2021/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Iúil 2021 lena mbunaítear an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1316/2013 agus Rialachán (AE) Uimh. 283/2014 (IO L 249, 14.7.2021, lch. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (6) I réimse na soghluaisteachta míleata, tá sé d’aidhm ag an gClár rannchuidiú le hiompar trealaimh mhíleata agus pearsanra míleata a chumasú ar fud an Aontais go tapa agus ar mórscála, agus an saineolas míleata ar leibhéal an Aontais á chur san áireamh. Ba cheart don Chlár a bheith comhsheasmhach le hiarrachtaí an Aontais ullmhacht cosanta an Aontais a mhéadú mar a leagtar amach sa Pháipéar Bán Comhpháirteach maidir le hUllmhacht Cosanta na hEorpa 2030 **agus ceannasacht Bhallstáit an Aontais ar a gcríoch náisiúnta agus ar phróisis chinnteoireachta náisiúnta maidir le soghluaisteacht mhíleata a urramú go hiomlán. Ba cheart don Chlár díriú ar na gníomhaíochtaí a bhaineann leis na ceithre Chonair Soghluaisteachta Míleata Tosaíochta de chuid an Aontais a shaináithnítear in Iarscríbhinn II a ghabhann leis na ‘Riachtanais Mhíleata maidir leis an tSoghluaisteacht Mhíleata laistigh den Aontas agus lasmuigh de’, a d’fhortheas an Chomhairle an 17 Márta 2025 agus in aon athbhreithniú a fhortheasfar ina dhiaidh sin. Níor cheart a eisiáil leis sin go bhféadfaí tacú le gníomhaíochtaí bonneagair dé- úsáide eile, i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach sa Rialachán seo.**
- (7) D’fhorbair an tAontas a chórais spáis féin maidir le Suí, Loingseoireacht agus Uainiú (PNT) (Galileo, EGNOS agus LEO PNT), Clár um Fhaire agus um Fhaireachán na Cruinne (Copernicus, EOGS) agus nascacht shlán (GOVSATCOM agus IRIS²). Cuireann siad uile ardseirbhísí ar fáil a chuireann tairbhí tábhachtacha eacnamaíochta ar fáil d’úsáideoirí poiblí agus príobháideacha. Dá bhrí sin, aon bhonneagar iompair nó fuinnimh a fhaigheann cistiú ó SCE, a úsáideann PNT nó seirbhísí um fhaire na Cruinne, ba cheart iad a bheith comhoiriúnach go teicniúil leis na seirbhísí sin. Chun an chomhoiriúnacht sin a áirithiú, i gcás inarb ábhartha, is féidir leis an gclár oibre a áirithiú go bhfuil gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ó SCE lena n-áirítear PNT, teicneolaíocht nascachta nó faireacháin comhoiriúnach go teicniúil le córais spáis an Aontais.
- (8) Cuirtear i bhfios go láidir i Straitéis ProtectEU gurb í an tslándáil bunchloch na saoirsí uile atá againn agus cuirtear leis an mbreithniú go ndéanfar an tslándáil a phríomhshruthú i mbeartais uile an Aontais.

(9) Is coinníoll fíor-riachtanach é leathnú agus uasghrádú an bhonneagair fuinnimh le haghaidh fíor-Aontas Fuinnimh atá iomlán agus idirnasctha, lena n-áiríteofar slándáil agus neamhspleáchas fuinnimh, inacmhainneacht fuinnimh agus iomaíochas tionsclaíoch an Aontais, agus lena gcomhlíonfar cuspóirí aeráide agus fuinnimh an Aontais i dtreo 2030 agus lena mbainfear aeráidneodracht amach faoi 2050. Teastaíonn eangacha fuinnimh chun go nglacfaí giniúint bhreise fuinnimh in- athnuaite, lena n- áirítear giniúint amach ón gcósta, chun borradh a chur faoin dícharbónú tionsclaíoch agus faoin leictriú tionsclaíoch, agus chun a áirithiú gurbh ann do mhargadh inmheánach fuinnimh **solúbtha** a fheidhmeoidh go maith agus a bheidh iomaíoch, margadh lena gcuirfear ar fáil soláthar slán inacmhainne fuinnimh, **lena n- áirítear trí limistéir ina bhfuil acmhainneacht ard giniúna fuinnimh a nascadh leis an éileamh a bheidh ann amach anseo**. Aithnítear i dTuarascáil Draghi freisin a thábhachtaí atá sé níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbonneagair fuinnimh. I dtuarascáil Draghi, tarraingíodh aird go háirithe ar infheistíocht a dhéanamh in eangacha fuinnimh agus ar an ngá atá ann cur le húsáid bonneagair fuinnimh trasteorann chun comhtháthú fuinnimh in-athnuaite sa chóras Eorpach a áirithiú agus chun tionscal na hEorpa a dhícharbónú. Sa Chomhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan⁸ agus sa Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne⁹, leag an Coimisiún béim ar an ról ríthábhachtach a bhaineann leis an Aontas Fuinnimh a **chur i gcrích** trí infheistíocht a dhéanamh i mbonneagair fuinnimh agus in eangacha trasteorann agus iad a chruthú chun iomaíochas thionscal na hEorpa agus rathúnas na ndaoine a chosaint agus ar mhaithe le hinacmhainneacht agus slándáil an tsoláthair fuinnimh. Léirítear sa Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne gur cheart gach duine, gach pobal agus gach gnólacht tairbhe a bhaint as an aistriú glan. De réir na Tuarascála Faireacháin ar bhonneagair leictreachais¹⁰ de chuid na Gníomhaireachta um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh, is é 66 GW a bheidh sna riachtanais acmhainneachta trasteorann faoi 2030, agus ní thugtar aghaidh faoi láthair ar

⁸ COM/2025/85 final

⁹ COM/2025/79 final

¹⁰ *ACER: Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system* [ACER: Bonneagar leictreachais a fhorbairt chun tacú le córas fuinnimh iomaíoch agus inbhuanaithe], Tuarascáil Faireacháin 2024, https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

32 GW den mhéid sin. Beidh ról tábhachtach ag tacaíocht an Chláir do thionscadail trasteorann chun aghaidh a thabhairt ar an mbearna sin.

- (10) Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar idirnáise fuinnimh trasteorann, lena n-áirítear tionscadail chasta ar nós idirnascairí hibrideacha, lena n-áirítear na tionscadail sin is gá chun an sprioc 15 % ó thaobh idirnascaidh leictreachais de do 2030 a bhaint amach, sprioc a bunaíodh le Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹¹. **Sa Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne, chuir an Coimisiún i dtábhacht go méadófar éifeachtúlacht fuinnimh na hearnála fuinnimh ina hiomláine le leictriú uailmhianach an chórais fuinnimh agus le leathnú na bhfoinsí giniúna glana, go gcuideofar le dícharbónú na n-earnálacha tionsclaíocha, soghluaisteachta agus, in éineacht le réitigh eile, téimh agus fuaraithe agus go dtacófar le glacadh an táirgthe fuinnimh ghlain agus intíre agus d'fhógair sé go seolfá Plean Gníomhaíochta um Leictriúchán in 2026.**
- (11) Le Rialachán (AE) 2022/869 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹², leagtar síos treoirlínte maidir le forbairt agus idir-inoibritheacht thráthúil an bhonneagair thras-Eorpaigh fuinnimh. Déantar foráil ann maidir le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a shainaithint agus cinntear leis na coinníollacha maidir le hincháilitheacht na dtionscadal sin le haghaidh cúnaimh airgeadais ón Aontas. Mar sin féin, ós rud é gur tionscadail trasteorann iad, ní hamháin go gcruthaíonn tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh seachtrachtaí suntasacha dearfacha agus go gcothaíonn siad dlúthpháirtíocht, ach baineann dúshlán shonracha leo freisin do thionscnóirí tionscadail, ós rud é gur tionscadail ildlínse iad agus go mbaineann dúshlán chomhordúcháin agus dáileadh

¹¹ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, agus Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹² Rialachán (AE) 2022/869 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2022 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, (AE) 2019/942 agus (AE) 2019/943 agus Treoracha 2009/73/CE agus (AE) 2019/944, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 (IO L 152, 3.6.2022, lch. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

costas agus sochar leo, dáileadh a bhíonn neamhshiméadrach go minic **idir na tíortha óstacha agus lasmuigh díobh.**

Dá bhrí sin, teastaíonn tacaíocht ar leibhéal an Aontais uathu **agus ba cheart díriú orthu go háirithe faoi chuspóirí fuinnimh an Chláir seo, i gcomhréir le dáileadh sonraithe chistí Rialachán (AE) 2021/1153. Mar a tharla i gcás na Saoráide um Chónascadh na hEorpa 2021- 2027, ba cheart don Choimisiún measúnú rialta a dhéanamh ar ghlacadh cistí faoi chuspóirí fuinnimh an Chláir seo chun scaipeadh leordhóthanach a áirithiú i gcomhréir le héileamh an mhargaidh agus leis an ngá atá leis an Aontas Fuinnimh a chomhlánú.**

- (12) I réimse an fhuinnimh, is é is aidhm don Chlár rannchuidiú le forbairt na dtionscadal leasa choitinn agus na dtionscadal leasa fhrithpháirtigh, d'fhonn comhtháthú an mhargaidh fuinnimh agus idir-inoibritheacht gréasán fuinnimh thar theorainneacha a chur chun cinn. Thairis sin, is é is aidhm don Chlár dícharbónú a éascú, **leithlisiú fuinnimh a laghdú agus deireadh a chur le scrogaill idirnáisc,** éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn agus slándáil an tsoláthair a áirithiú, agus comhar trasteorann a éascú i réimse an fhuinnimh lena n-áirítear giniúint fuinnimh in-athnuaite, chomh maith le saoráidí stórála nach gcomhlíonann critéir incháilitheachta Rialachán (AE) 2022/869. **Ba cheart sainiúlacht gheografach gach Ballstáit, go háirithe na Ballstáit oileánacha, a chur san áireamh agus gné thrasteorann na dtionscadal atá incháilithe chun cistiú a fháil faoin gClár seo á meas, agus nuair a bheidh measúnú á dhéanamh ar leithlisiú fuinnimh, leochaileachtaí agus slándáil an tsoláthair.** Agus an méid sin á dhéanamh, ba cheart leasanna na bpáirtithe leasmhara uile a bhféadfaí difear a dhéanamh dóibh a chur san áireamh **agus ba cheart anailís a dhéanamh ar chostais agus ar thairbhí na dtionscadal.**
- (13) Tá comhar trasteorann idir na Ballstáit, nó idir na Ballstáit agus tríú tíortha, i réimse an fhuinnimh in-athnuaite ríthábhachtach chun cuspóirí an Aontais a bhaint amach maidir le dícharbónú, iomaíochas, cur i gcrích an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh agus slándáil an tsoláthair ar bhealach costéifeachtach inbhuanaithe. Is é is aidhm don Chlár aghaidh a thabhairt ar an riosca go bhfanfaidh an comhar trasteorann ar leibhéal fo-optamach in éagmais cúnaimh airgeadais ón Aontas.

- (14) Le tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, ba cheart coigilteas costais a sholáthar maidir le fuinneamh in-athnuaite a chur in úsáid agus **a chomhtháthú** ar fud an Aontais nó tairbhí eile maidir le **dícharbónú**, comhtháthú córas, **stóráil agus solúbthacht an chórais**, slándáil an tsoláthair, iomaíochas nó nuálaíocht[...]. Agus na tionscadail á roghnú aige, ba cheart don Choimisiún aird ar leith a thabhairt ar a mhéid a rannchuidíonn siad le comhtháthú breise mhargadh inmheánach fuinnimh an Aontais agus ba cheart dó féachaint le cothromaíocht gheografach a chur san áireamh, i gcás inar féidir. **Níor cheart socruithe le haghaidh tionscadail stórála trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a theorannú do Bhallstáit atá gar dá chéile ná do sheachadadh fisiciúil fuinnimh ná seirbhísí solúbthachta.** I gcás deontais le haghaidh oibreacha, ba cheart don iarratasóir a léiriú gur gá clistí margaidh nó bacainní airgeadais a shárú amhail inmharthanacht tráchtála neamhleor, costais tosaigh arda nó easpa maoiniú margaidh.
- (15) Leis an gClár, ba cheart aistriú cistí chuig sásra **maoiniúcháin** an Aontais don fuinneamh in-athnuaite arna bhunú le hAirteagal 33 de Rialachán (AE) 2018/1999¹³ a chumasú, chun rannchuidiú leis an gcreat cumasúcháin a leagtar amach in Airteagal 3(5) de Threoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁴ a áirithiú, **lena n-áirítear cúnamh teicniúil agus riaracháin chun sásra maoiniúcháin an Aontais don fuinneamh in-athnuaite a chur chun feidhme.** D'fhéadfadh baint a bheith ag an aistriú sin freisin le tionscadail a thagann faoin sainmhíniú ar thionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite. I gcás inarb ábhartha, ba cheart don Choimisiún féachaint le tosaíocht a thabhairt don tacaíocht airgeadais sin do thionscadail lena méadaítear comhtháthú breise mhargadh inmheánach fuinnimh an Aontais, lena n-áirítear tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite.

¹³ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, agus Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

¹⁴ Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Má leithdháiltear na cistí a aistríodh chuig sásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite go hiomlán faoin 1 Eanáir 2031, féadfaidh an Coimisiún aistriú breise a dhéanamh ar 5 % den bhuiséad atá fágtha ón gClár sin atá beartaithe le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe b, ar bhonn meastóireacht chríochnúil ar ghlacadh tionscadal trasteorann sa mhargadh agus ar an éileamh orthu i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, agus aird á tabhairt ar an ngá atá le cistiú a bheith ar fáil chun tacú mar chuspóir lárnach le tionscadail leasa choitinn agus leis na tionscadail leasa fhrithpháirtigh a fhorbairt i gcomhréir le cuspóirí an Chláir in Airteagal 3(2), pointe b.

- (16) Ba cheart sineirgí a áirithiú idir forbairt gréasán tras-Eorpach in earnáil an iompair agus in earnáil an fhuinnimh agus i dtionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a bhfuil tionchar láidir trasteorann acu agus a fhaigheann tacaíocht ó SCE, agus tionscadail iompair agus fuinnimh faoi raon feidhme na bPleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí, an Chláir Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht, agus an Chiste Eorpaigh um Iomaíochas. D'fhéadfadh tacaíocht do Thionscadail Thábhachtacha ar Mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne (IPCEI) atá dírithe ar bhonneagair thrasteorann in earnáil an iompair agus in earnáil an fhuinnimh a bheith i gceist freisin le sineirgí.

(16a) Tá leathnú, atreisiú agus infhaighteacht bhonneagar na heangaí inmheánaí lárnach chun a áirithiú go mbainfear úsáid leordhóthanach agus iontaofa as acmhainneacht idirnáisc trasteorann, chun aghaidh a thabhairt ar scrogaill bhonneagair ar nós plódú struchtúrach in eangacha cumhachta náisiúnta, chun tacú leis an margadh inmheánach fuinnimh a chomhtháthú a thuilleadh agus chun conairí fuinnimh a thabhairt chun críche, rud a rannchuideoidh ar deireadh leis an Aontas Fuinnimh agus praghsanna inacmhainne fuinnimh a bhaint amach agus a thacóidh le hiomaíochas an Aontais. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2022/869, féadfar tionscadail bonneagair náisiúnta a bhfuil tionchar suntasach trasteorann acu a aicmiú mar Thionscadal Leasa Choitinn nó mar Thionscadal Leasa Fhrithpháirtigh, chun tacú go héifeachtach le hidirnasacht trasteorann agus chun í a chumasú, gan dochar do leithdháileadh costas trasteorann.

- (16b) Tá sé práinneach an bonneagar criticiúil iompair agus fuinnimh a chosaint chun slándáil an Aontais a áirithiú agus chun a áirithiú go leanfar den soláthar fuinnimh. Mar fhreagairt ar bhagairtí atá ag teacht chun cinn, tá éagsúlacht sna bearta chun bonneagar criticiúil fuinnimh a chosaint ó thaobh raon feidhme, cineáil agus práinne de. Agus ceannasacht Bhallstáit an Aontais ar a leasanna slándála náisiúnta á hurramú go hiomlán, tá bearta cosanta, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann leis an gcibearshlándáil, chun athléimneacht agus stóinseacht a áirithiú i bhforbairt agus in uasghrádú an tionscadail ábhartha go háirithe maidir le tionscadail bhonneagair trasteorann san Aontas agus ba cheart iad a mheas i ndáil le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a fhorbairt.**
- (17) Ba cheart don Chlár comhleanúnachas a lorg freisin le gníomhaíochtaí arna maoiniú faoin Eoraip Dhomhanda. Tá sé tábhachtach go mbeadh na gréasáin thras-Eorpacha iompair agus fuinnimh nasctha go maith le tríú tíortha. Sainaitnítear sna creataí beartais ar leith tionscadail leasa choitinn idir na Ballstáit agus tríú tíortha, nó tionscadail leasa fhrithpháirtigh, arb iad an rud is tábhachtaí iad le haghaidh naisc iompair agus fuinnimh ó na tríú tíortha sin agus chucu. I gcás na dtionscadal sin, ba cheart an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin gClár a chomhordú go dlúth leis an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin Eoraip Dhomhanda. I réimse an iompair, ba cheart tosaíocht a thabhairt do na codanna trasteorann **le tríú tíortha** a liostaítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo **chun cur chun feidhme GTE-I táscach a áirithiú mar a leagtar amach in Iarscríbhinn IV a ghabhann le Rialachán (AE) 2024/1679.**
- (18) I dtimpeallacht eacnamaíoch, shóisialta agus gheopholaitiúil atá ag athrú go tapa, is léir ón taithí a fuarthas le déanaí go bhfuil gá le creat airgeadais ilbhliantúil agus cláir de chuid an Aontais atá níos solúbtha. Chuige sin, agus i gcomhréir le cuspóirí SCE, ba cheart aird chuí a thabhairt sa chistiú ar na riachtanais bheartais atá ag teacht chun cinn agus ar thosaíochtaí an Aontais mar a shainaitnítear iad i ndoiciméid ábhartha arna bhfoilsíú ag an gCoimisiún, i gconclúidí ón gComhairle agus i rúin ó Pharlaimint na hEorpa agus intuarthacht leordhóthanach á háirithiú ag an am céanna le haghaidh chur chun feidhme an bhuiséid. **Agus cuspóirí sonracha fuinnimh SCE á gcur chun feidhme trí na cláir oibre, ba cheart na méideanna measta le haghaidh na gcuspóirí sonracha maidir le fuinneamh a léiriú.**

- (19) [Chun comhsheasmhacht a áirithiú, ba cheart an ráthaíocht bhuiséadach agus na hionstraimí airgeadais faoin gClár, lena n-áirítear nuair a chomhcheanglaítear iad le cineálacha eile tacaíochta neamh-inaisíochta in oibríochtaí measctha, a chur chun feidhme i gcomhréir le rialacha infheidhme Ionstraim InvestEU CEI agus sásraí seachadta ED trí chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích le haghaidh an chineáil sin tacaíochta faoi Ionstraim InvestEU CEI agus sásraí seachadta ED.]
- (20) [I gcásanna inarb i bhfoirm ráthaíocht bhuiséadach nó ionstraim airgeadais atá tacaíocht ón Aontas le soláthar faoin gClár, lena n-áirítear cásanna ina mbeidh an tacaíocht sin agus tacaíocht neamh-inaisíochta comhcheangailte ionas gur oibríocht mheasctha atá i gceist, is gá an tacaíocht sin a sholáthar trí Ionstraim InvestEU CEI agus sásraí seachadta ED amháin, i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme de chuid Ionstraim Infheistíochta CEI agus sásraí seachadta ED.] I gcás ina mbaineann Ionstraim InvestEU CEI cuspóirí an Chláir seo amach, ba cheart tacaíocht chomhairleach a bheith ar fáil do gach Ballstát arna iarraidh sin dóibh. Ba cheart a chumhdach leis an tacaíocht sin fothú acmhainneachta, tacaíocht do shainaithint, ullmhú agus cur chun feidhme tionscadail, chomh maith le comhairle maidir le hionstraimí airgeadais agus ardáin infheistíochta.
- (21) Ba cheart don Chlár an úsáid is fearr is féidir a bhaint as an gcistiú atá ar fáil trí dhlúthfhaireachán a dhéanamh ar an gcistiú a chuirtear ar fáil agus trí dheontais a laghdú nó deireadh a chur leo, i gcás inarb iomchuí. Leis sin, an buiséad atá tiomnaithe do ghníomhaíocht nach gcaitear le linn na tréimhse ama ainmnithe, ba cheart go bhféadfaí é a ath-leithdháileadh ar ghníomhaíochtaí eile a thagann faoi raon feidhme an Chláir seo.

- (22) I bhfianaise an mhéid oibre is gá, d'fhéadfadh sé tarlú, ar mhaithe le cuid trasteorann a chur chun feidhme, go ndéanfaí roinnt gníomhaíochtaí go comhthreomhar agus go dtacófaí leo trí chomhaontuithe deontais éagsúla, ach go rannchuideoidís leis an gCuspóir céanna ar a dtugtar an 'tionscadal domhanda'. Chun rannchuidiú le húsáid níos éifeachtúla a bhaint as acmhainní an Aontais agus chun a áirithiú gur féidir cuspóirí tábhachtacha bonneagair a bhaint amach ina n-iomláine, ba cheart, leis an gClár, go mbeifí in ann na cistí atá ar fáil a atreorú laistigh de raon feidhme an tionscadail dhomhanda chéanna. Gan dochar d'úsáid nósanna imeachta iomaíocha i gcomhréir le hAirteagal 192(1) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵ agus sa bhreis ar fhorálacha Airteagal 198 den Rialachán sin, ba cheart é a bheith indéanta an t-atreorú cistí sin a dhámhachtain trí bhíthin leasuithe ar na gníomhaíochtaí bunaidh, faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach sa chlár oibre, lena n-áirítear an ranníocaíocht uasta ón Aontas.
- (23) Tá feidhm ag Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an gClár. Leagtar síos leis an Rialachán na rialacha maidir le bunú agus cur chun feidhme bhuiséad ginearálta an Aontais, lena n-áirítear na rialacha maidir le deontais, duaiseanna, tabhartais neamhairgeadais, soláthar, bainistíocht indíreach, cúnamh airgeadais, ionstraimí airgeadais agus ráthaíochtaí buiséadacha.

¹⁵ Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Meán Fómhair 2024 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais (IO L, 2024/2509, 26.9.2024).
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

(24) I gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, is iad na cláir oibre agus na doiciméid ghhlao an áit iomchuí chun sonraí cur chun feidhme níos teicniúla le haghaidh an bhuiséid a leagan amach ar fud na sraithe beartas a dtacaíonn an Clár leo, lena n-áirítear critéir shonracha incháilitheachta agus dhámhachtana [...] **níos mionsonraithe** ag brath ar ionstraim chur chun feidhme an bhuiséid, cibé acu ionstraim dheontais nó sholáthair, agus cuspóirí sonracha [...] **an Chláir** atá á saothrú, **lena n-áirítear trí na forbairtí beartais fuinnimh do 2030, 2040 agus i dtreo 2050 a mheas. D'fhéadfaí a chur san áireamh sna critéir dhámhachtana sin, mar shampla, tosaíocht agus práinn, cáilíocht an chur i bhfeidhm, an tionchar, an aibíocht, chomh maith le héifeacht chatalaíoch na gníomhaíochta, chun measúnú a dhéanamh ar an tionscadal.** I gcomhréir le hAirteagal 136 den Rialachán Airgeadais, ba cheart feidhm a bheith ag srianta incháilitheachta maidir le soláthraithe ardriosca, ar chúiseanna slándála. **Ba cheart é sin a chur san áireamh go háirithe i gcás gníomhaíochtaí soghluaisteachta míleata.**

- (25) Leis an tacaíocht a sholáthrófar leis an gClár, ba cheart go gcuirfí borradh faoin infheistíocht trí aghaidh a thabhairt ar chlistí margaidh nó ar chásanna infheistíochta fo-optamacha, ar bhealach comhréireach, trí dhúbláil nó plódú a sheachaint, agus trí chistiú príobháideach a spreagadh agus ba cheart breisluach soiléir Aontais a bheith aici. Gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 CFAE maidir le hacmhainní náisiúnta, áiríteofar leis an gcur chuige sin comhsheasmhacht idir na gníomhaíochtaí faoin gClár agus na rialacha maidir le státchabhair, agus ar an gcaoi sin seachnófar saobhadh míchuí iomaíochta ar an margadh inmheánach. **Ar an gcaoi chéanna, ba cheart go bhféadfaí teaglaim a dhéanamh le scéimeanna tacaíochta, mar shampla conarthaí difríochta má áirithítear comhsheasmhacht leis na rialacha maidir le Státchabhair agus má sheachnaítear saobhadh iomaíochta.** Thairis sin, is féidir le bearta SCE agus an Aontais Coigiltis agus Infheistíochta Eorpaigh¹⁶ tacú lena chéile, toisc gur féidir le cistiú poiblí a bheith éifeachtach chun tionscadail infheistíochta mhóra a dhí-rioscú agus infheistíochtaí príobháideacha a mhealladh chuig an Aontas, rud a chruthaíonn éifeacht ghíarála mhór. **Mar shampla, ba cheart an Clár a bheith oscailte do thionscadail comhpháirtíochta príobháidí poiblí.** An tráth céanna, is féidir le hinfhaighteacht mhéadaithe meán comh-infheistíochta éifeachtúil, amhail Cistí Infheistíochta Fadtéarmaí Eorpacha (ELTIFanna), infheistíochtaí fadtéarmacha le hinfheisteoirí institiúideacha agus príobháideacha eile a thionscnamh go héifeachtúil i ndáil le tionscadail bhonneagair, agus ar an gcaoi sin is féidir go ndéanfar an cistiú atá ar fáil ó SCE a chomhlánú agus a mhéadú.
- (26) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir leis an gClár a chur chun feidhme trí chlár oibre, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le forálacha Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún¹⁷.

¹⁶ COM/2025/124 final

¹⁷ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún, IO L 55, 28.2.2011, lgh. 13-18.

(27) I gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁸, Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95¹⁹, (Euratom, CE) Uimh. 2185/96²⁰ agus (AE) 2017/1939²¹ ón gComhairle, tá leasanna airgeadais an Aontais le cosaint trí bhearta comhréireacha, lena n-áirítear neamhrialtachtaí agus calaois a chosc, a bhrath, a cheartú agus a fhiosrú, cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a aisghabháil agus, i gcás inarb iomchuí, smachtbhannaí riaracháin a fhorchur. Go háirithe, i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 agus (Euratom, CE) Uimh. 2185/96, féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair, d'fhonn a fháil amach ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2017/1939, féadfaidh Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) calaois agus gníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais a fhiosrú agus a ionchúiseamh, rud a ndéantar foráil maidir leis i dTreoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²².

-
- ¹⁸ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle, (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>
- ¹⁹ Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 an 18 Nollaig 1995 ón gComhairle maidir le leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint (IO L 312, 23.12.95, lch. 1). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>.
- ²⁰ Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint ar an gcalaois agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292, 15.11.96, lch. 2). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>.
- ²¹ Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh ('OIPE') (IO L 283, 31.10.2017, lch. 1). ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>.
- ²² Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhithin an dlí choiriúil (IO L 198, 28.7.2017, lch. 29).

I gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, ní mór d'aon duine nó aon eintiteas a fhaigheann cistí de chuid an Aontais comhoibriú go hiomlán i gcosaint leasanna airgeadais an Aontais, na cearta agus an rochtain is gá a dheonú don Choimisiún, do OLAF, do OIPE agus do Chúirt Iniúchóirí na hEorpa, agus a áirithiú go ndéanfaidh aon tríú páirtí a bheidh páirteach i gcur chun feidhme cistí de chuid an Aontais cearta coibhéseacha a dheonú. Ní mór do thríú tíortha atá comhlachaithe leis an gClár na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don oifigeach údarúcháin freagrach, do OLAF agus don Chúirt Iniúchóirí chun go bhféadfaidh gach ceann díobh a gcuid inniúlachtaí féin a fheidhmiú go cuimsitheach.

- (28) [Tá an Clár le cur chun feidhme i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX]* ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [Rialachán maidir le feidhmiú] lena leagtar síos na rialacha maidir le rianú caiteachais agus creat feidhmíochta an bhuiséid, lena n-áirítear rialacha chun a áirithiú gur go haonfhoirmeach a dhéanfar an prionsabal ‘gan dochar suntasach a dhéanamh’ agus prionsabal an chomhionannais inscne a chur i bhfeidhm, prionsabail dá dtagraítear in Airteagal 33(2), pointí (d) agus (f), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 faoi seach, rialacha maidir le faireachán a dhéanamh ar fheidhmíocht clár agus gníomhaíochtaí de chuid an Aontais agus le tuairisciú ina taobh, rialacha maidir le tairseach chistiúcháin de chuid an Aontais a bhunú, rialacha maidir le meastóireacht a dhéanamh ar na cláir, agus forálacha cothrománacha eile is infheidhme maidir le cláir uile an Aontais, mar shampla forálacha maidir le faisnéis, le cumarsáid agus le hinfheictheacht.]
- (29) De bhun Airteagal 85(1) de Chinneadh (AE) 2021/1764 ón gComhairle²³, tá daoine agus eintitis atá lonnaithe i dtíortha agus críocha thar lear (TCTLanna) incháilithe chun cistiú a fháil faoi réir rialacha agus chuspóirí an Chláir agus socruithe féideartha is infheidhme maidir leis an mBallstát a bhfuil an TCT nasctha leis.
- (30) Ba cheart don Chlár cearta daoine faoi mhíchumas a urramú agus, go háirithe, inrochtaineacht a áirithiú dóibh, go háirithe in earnáil an iompair.

²³ Cinneadh (AE) 2021/1764 ón gComhairle an 5 Deireadh Fómhair 2021 maidir le Comhlachas na dTíortha agus na gCríoch Thar Lear leis an Aontas Eorpach lena n-áirítear caidreamh idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Ghraonlainn agus Ríocht na Danmhairge, den pháirt eile (Cinneadh maidir le Comhlachú Thar Lear, lena n-áirítear an Ghraonlainn) (IO L 355, 7.10.2021, lch. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

- (31) Ba cheart an Clár a bheith oscailte do chomhar le tríú tíortha i gcás ina bhfuil sé sin chun leas an Aontais. Sa mhéid sin, féadfaidh an tAontas tríú tíortha a chomhlachú, go hiomlán nó go páirteach, i ngníomhaíochtaí comhpháirteacha an Chláir. **Is féidir tacú le tionscadail ina bhfuil eintitis ó thríú tíortha páirteach, faoi réir fhor-mheas na mBallstát lena mbaineann agus cibé uair a bheidh sé sin fíor-riachtanach chun an ghníomhaíocht a chur chun feidhme agus má rannchuidíonn sé leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3. D'fhéadfadh an comhlachas tuilleadh rochtana a thabhairt ar an gclár, mar shampla ó thaobh incháilitheachta de nó ó thaobh rannpháirtíocht an tríú tír chomhlachaithe mar bhreathnóir sa nós imeachta coiste.** Ba cheart an comhlachas a bheith faoi réir cothromaíocht chóir a mhéid a bhaineann le ranníocaíochtaí agus sochair an tríú tír agus ba cheart cosaint leasanna airgeadais agus slándála an Aontais a áirithiú leis. **Ba cheart cothrom iomaíochta a áirithiú leis freisin sa mhuiriompar trí sceitheadh carbóin a chosc i gcomhréir le hAithris 41 agus Airteagal 9 de Rialachán (AE) 2024/1679. Ba cheart comhar le tríú tíortha maidir le tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a bhunú faoi chuimsiú an chreata a leagtar amach i dTreoir (AE) 2018/2001, nuair is infheidhme.**
- (32) Chun aird chuí a thabhairt ar fhorbairt an ghréasáin thras-Eorpaigh, ba cheart an chumhacht gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i ndáil leis na leasuithe ar liosta táscach na dtionscadal leasa choitinn san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, comhairliúcháin ar leibhéal na saineolaithe san áireamh, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr²⁴. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, faigheann Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus bíonn rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bhíonn ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

²⁴ IO L 123, 12.5.2016, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Le hAirteagal 12(2) de Rialachán (AE) 2021/1153, tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh lena sonrú na ceanglais bhonneagair is infheidhme maidir le catagóirí áirithe gníomhaíochtaí bhonneagair dé-úsáide. Ar an mbonn sin, glacadh Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/1328 ón gCoimisiún²⁵. Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar an gcreat dlíthiúil le glacadh Rialachán (AE) 2024/1679 agus chun a áirithiú go mbeifear in ann na ceanglais bhonneagair a thabhairt cothrom le dáta a thuilleadh gan beann ar fhad teoranta an rialacháin seo, ba cheart foráil a dhéanamh maidir leis an gcumhacht chun gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh lena sonraítear na ceanglais bhonneagair is infheidhme maidir le catagóirí áirithe gníomhaíochtaí bhonneagair dé-úsáide a leagan síos sa Rialachán sin. Ba cheart, dá bhrí sin, Rialachán (AE) 2024/1679 a leasú dá réir sin ionas go dtabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh chun na críche sin.
- (34) Ba cheart Rialachán (AE) 2021/1153 a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2028.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Ábhar

Bunaítear leis an Rialachán seo an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (an ‘Clár’) agus leagtar síos leis cuspóirí an Chláir, a bhuiséad [le haghaidh na tréimhse 2028 go 2034], na foirmeacha cistiúcháin ón Aontas agus na rialacha a bhaineann leis an gcistiú sin a sholáthar.

²⁵ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/1328 ón gCoimisiún an 10 Lúnasa 2021 lena sonraítear na ceanglais bhonneagair is infheidhme maidir le catagóirí áirithe gníomhaíochtaí bhonneagair dé-úsáide de bhun Rialachán (AE) 2021/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 288, 11.8.2021, lch. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

Airteagal 2

Sainmhínte

Chun críocha an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínte seo a leanas:

1. ciallaíonn ‘gníomhaíocht’ aon ghníomhaíocht a bhfuil sé aitheanta gur gníomhaíocht í atá neamhspleách ó thaobh airgeadais agus ar bhonn teicniúil de, a bhfuil tréimhse ama shocraithe leagtha amach di agus atá riachtanach chun tionscadal a chur chun feidhme;
- 1a. ciallaíonn ‘tairbhí’ eintiteas ag a bhfuil pearsantacht dhlítheanach lenar síníodh comhaontú deontais;**
2. ciallaíonn ‘gréasán tras-Eorpach iompair’ an gréasán tras-Eorpach iompair dá dtagraítear i Rialachán (AE) 2024/1679;
3. ciallaíonn ‘tionscadal leasa choitinn’ tionscadal leasa choitinn mar a shainmhínítear in Airteagal 3, pointe (1), de Rialachán (AE) 2024/1679 nó Airteagal 2, pointe (5), de Rialachán (AE) 2022/869;
4. ciallaíonn ‘gréasán tras-Eorpach iompair inbhuanaithe’ gréasán tras-Eorpach iompair a chomhlíonann na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 5 **maidir le gréasán a bheith tíosach ar acmhainní agus athléimneach agus maidir le cosaint an chomhshaoil** agus na ceanglais in **Airteagal 45 maidir le teicneolaíochtaí nua agus nuálaíocht** de Rialachán (AE) 2024/1679;
5. ciallaíonn ‘gréasán tras-Eorpach iompair cliste’ gréasán tras-Eorpach iompair a chomhlíonann na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 43 **maidir le córais teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide don iompar** agus in **Airteagal 45 maidir le teicneolaíochtaí nua agus nuálaíocht** de Rialachán (AE) 2024/1679;

6. ciallaíonn ‘gréasán tras-Eorpach iompair athléimneach’ gréasán tras-Eorpach iompair a chomhlíonann na ceanglais a leagtar síos in **Airteagal 5 maidir le gréasán a bheith tíosach ar acmhainní agus athléimneach agus maidir le cosaint an chomhshaoil agus na ceanglais in Airteagal 46 maidir le hathléimneacht bonneagair** de Rialachán (AE) 2024/1679;
7. ciallaíonn ‘soghluaisteacht mhíleata’ cumas an Aontais Eorpaigh agus a Bhallstát pearsanra míleata, trealamh míleata agus soláthairtí míleata **a ghlacadh**, a iompar, a bhogadh, [...]a chur in úsáid **agus a choinneáil** go tapa agus go héifeachtach laistigh de theorainneacha na mBallstát agus tharstu, lena n-áiríthear freagairt thráthúil éifeachtach ó [...]fhórsaí armtha;
- 7a. ciallaíonn ‘bonneagar iompair dé-úsáide’ bonneagar gréasáin iompair lena dtugtar aghaidh ar shoghluaisteacht shibhialta agus mhíleata araon;**
8. ciallaíonn ‘staidéir’ gníomhaíochtaí a bhfuil gá leo chun cur chun feidhme tionscadal a ullmhú, amhail staidéir ullmhúcháin, staidéir mhapála, staidéir féidearthachta, staidéir mheastóireachta, staidéir thástála agus staidéir bhailíochtaithe, lena n-áirítear staidéir i bhfoirm bogearraí, agus aon bheart tacaíochta teicniúla eile, lena n-áirítear réamhbheart chun tionscadal a shainmhíniú agus a fhorbairt agus chun cinneadh a dhéanamh maidir lena mhaoiniú, amhail taiscéalaíocht na suíomhanna lena mbaineann agus ullmhú an phacáiste airgeadais;
9. ciallaíonn ‘oibreacha’ ceannach, soláthar agus cur in úsáid comhphárteanna, córas agus seirbhísí lena n-áirítear bogearraí, cur i gcrích gníomhaíochtaí forbartha, **uasghrádaithe** agus tógála agus suiteála a bhaineann le tionscadal, glacadh le suiteálacha agus tionscadal a sheoladh;
- 9a. ciallaíonn ‘tionscadal domhanda’ tionscadal mórsála a bhfuil gné thrasteorann ag baint leis as a ndéantar roinnt codanna ar gníomhaíochtaí ar leith iad a bhaineann tairbhe as roinnt comhaontuithe deontais;**
10. ciallaíonn ‘tionscadal leasa fhrithpháirtigh’ tionscadal leasa fhrithpháirtigh mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (6), de Rialachán (AE) 2022/869;

11. ciallaíonn ‘tionscadal trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite’ aon cheann díobh seo a leanas:
- (a) tionscadal chun fuinneamh in-athnuaite a tháirgeadh **agus, i gcás inarb infheidhme, an fuinneamh sin a nascadh leis an eangach dáileacháin nó tarchuir, ar choinníoll gur dlúthchuid den tionscadal é sin, agus ar tionscadal é lenar féidir saoráid giniúna fuinnimh in-athnuaite a chomhtháthú go héifeachtach agus atá coimhdeach leis an tsaoráid sin,** rud a áirítear i gcomhaontú comhair de réir bhrí Airteagail 8, 9, 11 nó 13 de Threoir (AE) 2018/2001;
- (b) tionscadal stórála **agus, i gcás inarb infheidhme, a nasc leis an ngreille dháileacháin nó tharchurtha, ar choinníoll gur dlúthchuid den tionscadal é, lenar féidir saoráid giniúna fuinnimh in-athnuaite a chomhtháthú go héifeachtach agus atá coimhdeach léi,** lena n-áirítear stóráil fuinnimh chomhshuite de réir bhrí Airteagal 2, pointe (44d), de Threoir (AE) 2018/2001, a thacaíonn le fuinneamh in-athnuaite a chomhtháthú i gcóras fuinnimh an Aontais, cé is moite de shaoráidí stórála fuinnimh de réir bhrí Iarscríbhinn II, pointe (1)(c), de Rialachán (AE) 2022/869 agus atá san áireamh i socrú comhchosúil idir dhá Bhallstát nó níos mó, nó idir Ballstát amháin nó níos mó agus tríú tír amháin nó níos mó.

Airteagal 3

Cuspóirí an Chláir

1. Is iad cuspóirí ginearálta an Chláir na gréasáin thras-Eorpacha in earnáil an iompair agus in earnáil an fhuinnimh a thógáil, a fhorbairt, a dhaingniú, a nuachóiriú agus a chur i gcrích, agus é mar aidhm aige sin tacú le margadh aonair **dícharbónaithe**, feidhmiúil, **iomaíoch agus comhtháite**, agus comhtháthú a chothú; soghluaisteacht mhíleata ar na gréasáin thras-Eorpacha iompair a éascú; comhar trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a éascú; agus sineirgí a éascú idir earnáil an iompair agus earnáil an fhuinnimh.

2. Tá na cuspóirí sonracha seo a leanas ag an gClár:

(a) in earnáil an iompair:

- (i) rannchuidiú le forbairt tionscadal leasa choitinn a bhaineann le gréasáin iompair **éifeachtúla, shaoráideacha**, idirnasctha, idir-inoibritheacha, dhícharbónaithe, chliste, shábháilte, inbhuanaithe, athléimneacha, shlána agus ilmhodhacha i gcomhréir le Rialachán (AE) 2024/1679, go háirithe tríd an méid seo a leanas:
- (1) gníomhaíochtaí a bhaineann leis na tionscadail leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo lena gcuirtear chun feidhme an gréasán tras-Eorpach iompair, lena n-áirítear gníomhaíochtaí **maidir leis na Conairí Iompair Eorpacha, mar shampla** codanna táscacha a liostaítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo;
- (2) gníomhaíochtaí a bhaineann leis na tionscadail leasa choitinn a bhaineann le gréasán tras-Eorpach iompair atá cliste, athléimneach, **sábháilte, idir-inoibritheach**, dícharbónaithe agus inbhuanaithe a chur i gcrích;
- (3) gníomhaíochtaí a bhaineann leis na tionscadail leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo le tríú tíortha a chuireann an gréasán tras-Eorpach iompair chun feidhme i gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán (AE) 2024/1679;
- (ii) codanna den ghréasán tras-Eorpach iompair a oiriúnú le haghaidh dé-úsáid an bhonneagair iompair d’fhonn an tsoghluaisteacht shibhialtach agus mhíleata araon a fheabhsú, i gcomhréir le hAirteagal 48 de Rialachán (AE) 2024/1679 ag díriú ar na ceithre Chonair Soghluaisteachta Míleata Tosaíochta de chuid an Aontais arna sainaitheint ag na Ballstáit in Iarscríbhinn II a ghabhann leis na ‘Ceanglais Mhíleata maidir leis an tSoghluaisteacht Mhíleata laistigh den Aontas agus lasmuigh de’, [...], [...]mar a d’fhorghas an Chomhairle an 17[...] Márta 2025 agus **in aon athbhreithniú a fhorghasfar ina dhiaidh**[...];

- (b) in earnáil an fhuinnimh,
- (i) rannchuidiú **mar chuspóir lárnach** le forbairt tionscadal leasa choitinn agus tionscadal leasa fhrithpháirtigh mar a leagtar amach in Airteagal 18 de Rialachán (AE) 2022/869, d’fhonn cur i gcrích an Aontais Fuinnimh, comhtháthú margaidh inmheánaigh fuinnimh atá éifeachtúil agus iomaíoch, agus idir-inoibritheacht gréasán thar theorainneacha agus earnálacha a chur chun cinn, dícharbónú an gheilleagair a éascú, **deireadh a chur le leithlisiú fuinnimh agus scrogaill idirnaisc a dhíothú**, éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn agus **cosaint agus athléimneacht an bhonneagair fuinnimh** agus slándáil an tsoláthair[...] **a áirithiú**;
- (ii) comhar trasteorann a éascú i réimse **an fhuinnimh** [...], **go príomha** trí thacaíocht a thabhairt do thionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite nó trí thairiscint iomaíoch ar thionscadail nua fuinnimh in-athnuaite **agus stórála** faoi shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite arna bhunú le hAirteagal 33 de Rialachán (AE) 2018/1999, i gcás ina gcomhlíonfar na coinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 11(5) den Rialachán seo, d’fhonn cuspóirí an Aontais a bhaint amach maidir le dícharbónú, iomaíochas, cur i gcrích an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh, athléimneacht agus slándáil an tsoláthair ar bhealach costéifeachtach.

[Airteagal 4

Buiséad

1. Tá an t-imchlúdach airgeadais táscach i gcomhair chur chun feidhme an Chláir le haghaidh na tréimhse 2028 go 2034 socraithe ag EUR 81 428 000 000 i bpragsanna reatha.
2. Maidir leis an méid dá dtagraítear i mír 1, seo a leanas go táscach mar a dháilfear é:
 - (a) EUR 51 515 000 000 le haghaidh na gculpóirí sonracha maidir le hiompar agus soghluaisteacht mhíleata dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a);

- (b) EUR 29 912 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha maidir le fuinneamh dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b).
3. Féadfar gealltanais bhuiséadacha maidir le gníomhaíochtaí ar faide iad ná bliain airgeadais amháin a roinnt ina dtráthchodanna bliantúla thar roinnt blianta.
 4. Féadfar leithreasuithe a iontráil i mbuiséad an Aontais ar an taobh thall de 2034 chun an speansas is gá a chumhdach agus chun go mbeifear in ann na gníomhaíochtaí nach mbeidh curtha i gcrích faoi dheireadh an Chláir a bhainistiú.
 5. Féadfar an t-imchlúdach airgeadais dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo agus méideanna na n-acmhainní breise dá dtagraítear in Airteagal 5 a úsáid freisin le haghaidh cúnamh teicniúil agus riaracháin chun an Clár agus na treoirlínte earnáilsonracha i Rialachán (AE) 2024/1679 nó Rialachán (AE) 2022/869 a chur chun feidhme, amhail gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialaithe, iniúchta agus meastóireachta, córais agus ardáin teicneolaíochta faisnéise chorparáideacha, gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide, lena n-áirítear cumarsáid chorparáideach maidir le tosaíochtaí polaitiúla an Aontais, agus an cúnamh teicniúil agus riaracháin eile go léir nó an speansas eile go léir a bhaineann le baill foirne arna thabhu ag an gCoimisiún chun an Clár a bhainistiú.]

Airteagal 5

Acmhainní breise

1. Féadfaidh na Ballstáit, institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais, tríú tíortha, eagraíochtaí idirnáisiúnta, institiúidí idirnáisiúnta airgeadais, nó tríú páirtithe eile, féadfaidh siad ranníocaíochtaí breise airgeadais nó neamhairgeadais a dhéanamh leis an gClár, gan dochar d'Airteagail 107 agus 108 CFAE. Ioncam sannta seachtrach a bheidh sna ranníocaíochtaí airgeadais breise de réir bhrí Airteagal 21(2), pointí (a), (d), nó (e), nó Airteagal 21(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509.

2. Féadfar acmhainní arna leithdháileadh ar na Ballstáit faoin mbainistíocht chomhroinnte a chur ar fáil le haghaidh an Chláir, má iarrann na Ballstáit sin. Déanfaidh an Coimisiún na hacmhainní sin a chur chun feidhme go díreach nó go hindíreach i gcomhréir le hAirteagal 62(1), pointe (a) nó (c) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Beidh siad de bhreis ar an méid dá dtagraítear in Airteagal 4(1) den Rialachán seo. Úsáidfeadh na hacmhainní sin chun tairbhe an Bhallstáit lena mbaineann. I gcás nach mbeidh gealltanais dlíthiúil tugtha ag an gCoimisiún faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach le haghaidh méideanna breise a chuirfeadh ar fáil ar an gcaoi sin i gcomhair an Chláir, féadfar, arna iarraidh sin don Bhallstát lena mbaineann, na méideanna comhfhreagracha nár gealladh a aistriú ar ais chuig clár foinseach ábhartha amháin nó níos mó nó chuig a gcomharbaí.

Airteagal 6

Cistiú malartach, comhcheangailte agus carnach

1. Cuirfeadh an Clár chun feidhme i gcomhordú le cláir eile de chuid an Aontais. Féadfaidh gníomhaíocht a mbeidh ranníocaíocht ón Aontas faighte aici ó chlár eile ranníocaíocht a fháil faoin gClár freisin. Beidh feidhm ag rialacha chlár ábhartha an Aontais maidir leis an ranníocaíocht chomhfhreagrach, nó d'fhéadfaí sraith aonair rialacha a chur i bhfeidhm maidir leis na ranníocaíochtaí uile faoin gClár, agus d'fhéadfaí gealltanais dlíthiúil aonair a thabhairt i gcrích. Más ar chostas incháilithe a bheidh na ranníocaíochtaí ón Aontas bunaithe, ní rachaidh an tacaíocht chernach as buiséad an Aontais thar chostais incháilithe iomlána na gníomhaíochta agus féadfar í a ríomh ar bhonn *pro rata* i gcomhréir leis na doiciméid ina leagtar amach na coinníollacha maidir le tacaíocht.

2. Nósanna imeachta dámhachtana a bheidh ann faoin gClár, féadfar iad a stiúradh go comhpháirteach faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach, i gcomhar leis na Ballstáit, le hinstitiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí de chuid an Aontais, le tríú tíortha, le heagraíochtaí idirnáisiúnta, le hinstitiúidí idirnáisiúnta airgeadais, nó le tríú páirtithe eile ('comhpháirtithe sa nós imeachta dámhachtana comhpháirteach'), ar choinníoll go n-áiritheofar cosaint leasanna airgeadais an Aontais. Beidh na nósanna imeachta sin faoi réir sraith aonair rialacha agus tabharfar gealltanais dhlíthiúla aonair i gcrích dá dtoradh. Chun na críche sin, na comhpháirtithe sa nós imeachta dámhachtana comhpháirteach, féadfaidh siad acmhainní a chur ar fáil don Chlár i gcomhréir le hAirteagal 5 den Rialachán seo, nó féadfar a chur de chúram ar na comhpháirtithe an nós imeachta dámhachtana a chur chun feidhme, i gcás inarb infheidhme i gcomhréir le hAirteagal 62(1), pointe (c), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. I nósanna imeachta um dhámhachtain chomhpháirteach, féadfaidh ionadaithe na gcomhpháirtithe sa nós imeachta um dhámhachtain chomhpháirteach a bheith ina gcomhaltaí den choiste meastóireachta dá dtagraítear in Airteagal 153(3) de Rialachán (AE, EURATOM) 2024/2509 freisin.

Airteagal 7

Tríú tíortha atá comhlachaithe leis an gClár

1. Féadfar rannpháirtithe sa Chlár a dhéanamh de na tríú tíortha seo a leanas trí chomhlachas iomlán nó páirteach, i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3 agus i gcomhréir leis na comhaontuithe idirnáisiúnta ábhartha nó le haon chinneadh arna ghlacadh faoi chuimsiú na gcomhaontuithe sin agus is infheidhme maidir le:
- (a) comhaltaí de Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, chomh maith le micreastáit Eorpacha;
 - (b) tíortha aontacha, tíortha is iarrthóirí agus iarrthóirí ionchasacha;
 - (c) tíortha Bheartas Comharsanachta na hEorpa;
 - (d) tríú tíortha eile.

2. Leis na comhaontuithe comhlachais maidir le rannpháirtíocht sa Chlár:
- (a) áiríteofar cothromaíocht chóir a mhéid a bhaineann le ranníocaíochtaí agus sochair an tríú tír atá rannpháirteach sa Chlár;
 - (b) leagfar síos na coinníollacha maidir le rannpháirtíocht sa Chlár, lena n-áirítear ríomh na ranníocaíochtaí airgeadais le clár agus lena chostais riaracháin ghinearálta, ranníocaíochtaí arb éard atá iontu ranníocaíocht oibríochtúil agus táille rannpháirtíochta;
 - (c) ní thabharfar aon chumhacht chinnteoireachta sa Chlár don tríú tír;
 - (d) ráthófar cearta an Aontais chun bainistíocht fhóna airgeadais a áirithiú agus chun a leasanna airgeadais a chosaint;
 - (e) i gcás inarb ábhartha, áiríteofar cosaint leasanna slándála agus oird phoiblí an Aontais.

Chun críocha phointe (d), deonóidh an tríú tír na cearta agus an rochtain is gá a cheanglaítear faoi Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus (AE, Euratom) Uimh. 883/2013, agus ráthóidh sí go mbeidh cinntí forfheidhmiúcháin lena bhforchuirfear oibleagáid airgid ar bhonn Airteagal 299 CFAE, chomh maith le breithiúnais agus orduithe ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, infhorfheidhmithe.

Airteagal 8

Cur chun feidhme agus foirmeacha cistiúcháin ón Aontas

1. Cuirfear an Clár chun feidhme i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach trí bhíthin eintitis dá dtagraítear in Airteagal 62(1), pointe (c), den Rialachán sin.

2. Féadfar cistiú ón Aontas a sholáthar in aon fhoirm i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, go háirithe deontais, duaiseanna, soláthar, agus tabhartais neamhairgeadais .
3. [I gcásanna inarb i bhfoirm ráthaíochta buiséadaí nó ionstraim airgeadais a dhéanfar tacaíocht ón Aontas a sholáthar, lena n-áirítear cásanna ina mbeidh an tacaíocht sin agus tacaíocht neamh-inaisíochta comhcheangailte ionas gur oibríocht mheasctha atá i gceist, is trí Ionstraim InvestEU CEI nó sásra seachadta ED amháin a dhéanfar í a sholáthar, agus cuirfear chun feidhme í i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme de chuid Ionstraim InvestEU CEI nó shásra seachadta ED trí chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích le haghaidh an chineáil sin tacaíochta faoi Ionstraim InvestEU CEI nó sásraí seachadta ED.]
4. [Agus tacaíocht ón Aontas á soláthar i bhfoirm ráthaíochta buiséadaí, ní shárófar an t-uasmhéid ráthaíochta buiséadaí arna leagan síos le Rialachán CEI nó ED.]
5. [I gcás ina mbainfidh an Clár úsáid as Ionstraim InvestEU CEI nó sásra seachadta ED, déanfar foráil leis maidir leis an ráthaíocht bhuiséadach agus an maoiniú a sholáthar le haghaidh ionstraimí airgeadais, i gcásanna ina mbeidh an méid sin agus tacaíocht neamh-inaisíochta comhcheangailte ionas gur oibríocht mheasctha a bheidh i gceist, i measc cásanna eile.]

Airteagal 9

Incháilitheacht

1. [...]
2. I gcás nósanna imeachta dámhachtana faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach, féadfaidh ceann amháin nó níos mó de na heintitis dhlítheanacha seo a leanas a bheith incháilithe chun tacaíocht ón Aontas a sholáthar nó a fháil:
 - (a) eintitis arna mbunú i mBallstát, **lena n-áirítear comhfhiontair agus meáin shainchuspóireacha**;
 - (b) eintitis atá bunaithe i dtríú tír chomhlachaithe;

(c) **go heisceachtúil, i gcás ina mbeidh cistiú na n-eintiteas sin fíor-riachtanach chun an ghníomhaíocht a chur chun feidhme agus ina rannchuideoidh sé leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3:**

(i) eagraíochtaí idirnáisiúnta;

([...]**ii**) eintitis eile atá bunaithe i dtríú [...]neamh-chomhlachaithe.

3. Anuas ar Airteagal 168(2) agus (3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfaidh tríú tíortha comhlachaithe dá dtagraítear in Airteagal 7(1) den Rialachán seo, i gcás inarb ábhartha, páirt a ghlacadh in aon cheann de na sásraí soláthair a leagtar amach in Airteagal 168(2) agus (3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus tairbhiú d'aon cheann díobh. Cuirfear na rialacha is infheidhme maidir leis na Ballstáit i bhfeidhm, *mutatis mutandis*, maidir le tríú tíortha comhlachaithe rannpháirteacha.
4. Nósanna imeachta dámhachtana a dhéanann difear don tslándáil nó don ord poiblí, go háirithe nósanna imeachta dámhachtana a bhaineann le sócmhainní agus leasanna straitéiseacha an Aontais nó a Bhallstát, déanfar iad a shrianadh i gcomhréir le hAirteagal 136 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. I gcomhréir le hAirteagal 136 den Rialachán Airgeadais, beidh feidhm ag srianta incháilitheachta maidir le soláthraithe ardriosca, i gcomhréir le dlí an Aontais, ar chúiseanna slándála. **Tabharfar aird ar leith ar ghníomhaíochtaí soghluaisteachta míleata.**²⁶
5. A mhéid a bhaineann le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a)**(i)** den Rialachán seo, áiritheofar leis an measúnú ar na tograí de réir na gcritéar dámhachtana, i gcás inarb infheidhme, go mbeidh na gníomhaíochtaí atá beartaithe i gcomhréir le pleananna oibre na gconairí agus leis na gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagail 54 agus 55 de Rialachán (AE) Uimh. 2024/1679 agus go gcuirfear san áireamh iontu tuairim chomhairleach an Chomhordaitheora Eorpaigh a bheidh freagrach de bhun Airteagal 52(9) den Rialachán sin.

²⁶ **D'fhéadfaí go mbeadh gá le tuilleadh machnaimh ar shrianta incháilitheachta a bhaineann le soghluaisteacht mhíleata go dtí go mbeidh toradh ar an bplé cothrománach maidir le CAI.**

6. Cuirfidh Ballstát amháin nó níos mó tograí deontais isteach nó cuirfear isteach iad le formheas na mBallstát lena mbaineann an tionscadal[...].
7. [...]
8. [...] **Leagfar amach** an méid seo a leanas sna cláir oibre dá dtagraítear in **Airteagal 12 den Rialachán seo agus** in Airteagal 110 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509:
- (a) na torthaí a bhfuiltear ag súil leo;**
 - (b) gníomhaíochtaí a dtacaítear leo, lena n-áirítear staidéir agus oibreacha;**
 - (c) tráthchlár táscaigh;**
 - (d) méideanna táscaigh atá ar fáil;**
 - (e) foirmeacha ranníocaíochta ón Aontas;**
 - (f) rátaí cómhaoinithe;**
 - (g) [...] i gcás inarb infheidhme, critéir incháilitheachta níos mionsonraithe le haghaidh gníomhaíochtaí sonracha chun a áirithiú go mbainfear amach na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3 den Rialachán seo, chomh maith le srianta i gcomhréir le mír 4 den Airteagal seo.**

Airteagal 9a

Critéir dhámhachtana

Leagfar síos sna cláir oibre critéir roghnúcháin agus dhámhachtana thrédhearcacha, a fhéadfar mionsonraí breise a thabhairt ina leith sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana. Chun measúnú a dhéanamh ar an tionscadal, féadfar tosaíocht agus práinn, cáilíocht an iarratais, an tionchar, an aibíocht, agus éifeacht chatalaíoch na gníomhaíochta a chur san áireamh sna critéir dhámhachtana sin.

Airteagal 10

Rialacha comhlántacha maidir le deontais

1. I dteannta na bhforas le laghdú a leagtar amach in Airteagal 132(4) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfar méid an deontais a laghdú faoi na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) a mhéid a bhaineann le staidéir, i gcás nár tosaíodh an ghníomhaíocht laistigh d'aon bhliain amháin, tar éis an dáta tosaigh a shonraítear sa chomhaontú deontais;
 - (b) a mhéid a bhaineann le hoibreacha, i gcás nár tosaíodh an ghníomhaíocht laistigh de 2 bhliain, tar éis an dáta tosaigh a shonraítear sa chomhaontú deontais;
 - (c) tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn na gníomhaíochta, go mbeidh sé léirithe go raibh moill chomh mór sin ar chur chun feidhme na gníomhaíochta gur dóigh nach ngnóthófar a cuspóirí;
2. Féadfar an comhaontú deontais a leasú nó a fhoirceannadh ar bhonn na gcoinníollacha a leagtar amach i mír 1.

Sula ndéanfar aon chinneadh maidir le deontas a laghdú nó a fhoirceannadh, déanfar an cás a scrúdú ar bhealach cuimsitheach agus tabharfar an deis do na tairbhithé lena mbaineann a mbarúlacha a thíolacadh laistigh de thréimhse réasúnach.

3. Déanfar leithreasuithe faoi chomhair gealltanais atá ar fáil agus a eascraíonn as cur i bhfeidhm mhír 1 nó mhír 2 a chur ar fáil faoin gClár seo.
4. Gan dochar d'úsáid nósanna imeachta iomaíocha i gcás inarb iomchuí i gcomhréir le hAirteagal 192(1) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus de bhreis ar Airteagal 198 den Rialachán sin, féadfar leis an gclár oibre dá dtagraítear in Airteagal 12 den Rialachán seo, i gcás ina mbeidh údar cuí leis agus tagairt á déanamh don ghá le cur i gcrích tionscadail dhomhanda a éascú, gníomhaíocht agus tairbhíthe a shonrú, agus méid a leagan amach a bhféadfar cuireadh a thabhairt do thograí suas leis chun síneadh a chur le gníomhaíochtaí a bheidh ar bun nó a bheidh curtha i gcrích faoin gClár, agus cóir chomhionann agus trédhearcacht á n-áirithiú ag an am céanna i gcomhréir le hAirteagal 191 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Féadfaidh leasú ar an ngníomhaíocht bhunaidh a bheith i gceist leis an dámhachtain le haghaidh gníomhaíochtaí leanúnacha trí ghníomhaíochtaí nua a chur léi agus trí mhéadú a dhéanamh ar an ranníocaíocht uasta ón Aontas **atá le húsáid ag tairbhíthe an chomhaontaithe deontais bhunaidh seo chun an tionscadal domhanda a thabhairt chun críche**. Úsáidfear na leithreasuithe faoi chomhair gealltanais dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo chun na méideanna a bheidh forchoimeáda sa chlár oibre do dhámhachtainí den sórt sin a chumhdach.
5. [Maidir le staidéir, ní rachaidh méid na tacaíochta airgeadais ón Aontas thar 50 % den chostas incháilithe iomlán.]
6. [Maidir le hoibreacha a bhaineann leis na cuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a), ní rachaidh méid na tacaíochta airgeadais ón Aontas thar 50 % den chostas incháilithe iomlán. I gcás an ráta cómhaoinithe le haghaidh gníomhaíochtaí a dhéanfar i mBallstáit a bhfuil OIN per capita níos lú ná 90 % de OIN an Aontais acu, ní rachaidh méid na tacaíochta airgeadais ón Aontas thar 75 % den chostas incháilithe iomlán.]
7. [Maidir le hoibreacha a bhaineann leis na cuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b), beidh feidhm ag an méid seo a leanas:
 - (a) ní rachaidh méid na tacaíochta airgeadais ón Aontas thar 50 % den chostas incháilithe iomlán;

(b) féadfar rátaí cómhaoinithe dá dtagraítear i bpointe (a) a ardú go 75 %, ar a mhéad, den chostas incháilithe iomlán i gcás gníomhaíochtaí lena rannchuideofar le tionscadail leasa choitinn a fhorbairt, ar tionscadail iad, ar bhonn na fianaise dá dtagraítear in Airteagal 18(2) de Rialachán (AE) Uimh. 2022/869, lena dtugtar leibhéal ard slándála soláthair réigiúnaigh nó leibhéal ard slándála soláthair ar fud an Aontais, agus lena neartaítear dlúthpháirtíocht an Aontais nó a bhfuil réitigh atá thar bheith nuálach iontu.]

8. [San earnáil iompair agus san earnáil fuinnimh, a mhéid a bhaineann le hoibreacha a dhéanfar sna réigiúin is forimeallaí, beidh feidhm ag ráta cómhaoinithe sonracha uasta 60 %.]
9. Leis an tacaíocht a sholáthrófar leis an gClár, cuirfear dlús le hinfheistíochtaí nó cuirfear borradh fúthu trí aghaidh a thabhairt ar chlistí margaidh nó ar chásanna infheistíochta fo-optamacha, ar bhealach comhréireach, trí dhúbláil nó plódú a sheachaint, agus trí chistiú príobháideach a spreagadh agus beidh breisluach Aontais ag baint léi.

Airteagal 11

Tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite

1. Déanfaidh an Coimisiún, uair sa bhliain, ar a laghad, tionscadail trasteorann [...] **a roghnú** i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, ar bhonn na gcritéar agus an nós imeachta a leagtar amach san Airteagal seo, sa ghníomh tarmlichte dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo agus sa chlár oibre gaolmhar dá dtagraítear in Airteagal 12.
2. Ba cheart tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite coigilteas costais a sholáthar chun fuinneamh in-athnuaite a chur in úsáid ar fud an Aontais nó tairbhí eile a sholáthar maidir le **dícharbónú**, comhtháthú córas, **stóráil agus solúbthacht an chórais**, slándáil an tsoláthair, iomaíochas nó nuálaíocht, i gcomparáid le tionscadal den chineál céanna a bheadh á chur chun feidhme ag aon Bhallstát rannpháirteach amháin nó ag aon tríú tír amháin.

3. I gcás deontais le haghaidh oibreacha, ba cheart don iarratasóir a léiriú gur gá clistí margaidh nó bacainní airgeadais a shárú amhail inmharthanacht tráchtála neamhleor, costais tosaigh arda nó easpa maoiniú margaidh.
4. Faoin (lá mí bliain) (nó 12 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an ghnímh seo), glacfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 14 lena bhforlíontar an Rialachán seo trí na critéir shonracha agus an nós imeachta sonracha a leagan síos maidir le tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a roghnú, **agus aird á tabhairt ar na tairbhí sonracha a d'fhéadfadh a bheith ann chun na cuspóirí in Airteagal 3(2), pointe (b)(i) agus (ii), a bhaint amach, nuair a bheidh tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite nasctha go dlúth le leathnú na ngréasán fuinnimh trasteorann.**
5. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh buiséad an Chláir atá beartaithe le haghaidh tionscadail trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a leithdháileadh ar shásra maoiniúcháin an Aontais le haghaidh an fhuinnimh in-athnuaite arna bhunú le hAirteagal 33 de Rialachán (AE) 2018/1999 i gcás inar féidir leis an mbuiséad na cuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b)(ii) den Rialachán a bhaint amach, agus i gcás inar féidir leis rannchuidiú le laghdú na gcostas caipitil le haghaidh tionscadail fuinnimh in-athnuaite **nó le comhtháthú costéifeachtach foinsí fuinnimh in-athnuaite sa chóras fuinnimh i gcomhréir le cuspóirí an chreata cumasúcháin a leagtar síos in Airteagal 3(5)(a) agus (b) den Treoir (AE) 2018/2001.** Ní rachaidh an ranníocaíocht iomlán a dhéanfar le haghaidh na tréimhse ón 1 Eanáir 2028 go dtí an 31 Nollaig 2034 thar 5 % de bhuiséad an Chláir seo atá beartaithe le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b).

5a. Má tá an ranníocaíocht 5 % a rinneadh le sásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite leithdháilte go hiomlán faoin 1 Eanáir 2031, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar ghlacadh tionscadal trasteorann i réimse an fhuinnimh in-athnuaite agus ar fheidhmiú shásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite sa mhargadh agus ar an éileamh orthu agus féadfaidh sé a chinneadh ranníocaíocht bhreise nach mó ná 5 % den bhuiséad atá fágtha den Chlár seo atá beartaithe le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe b, a leithdháileadh.

Airteagal 12

Clár oibre

1. Is le cláir oibre dá dtagraítear in Airteagal 110 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a chuirfear an Clár chun feidhme.
2. Sna cláir oibre, leagfar amach, i gcás inarb infheidhme, na gníomhaíochtaí agus na méideanna gaolmhara tacaíochta ón Aontas atá le cur chun feidhme le hIonstraim InvestEU CEI agus sásra seachadta ED.
 - 2a. Agus cláir oibre in earnáil an fhuinnimh á nglacadh aige, tabharfaidh an Coimisiún aird ar leith ar thionscadail leasa choitinn agus ar thionscadail chomhleasa agus ar ghníomhaíochtaí gaolmhara a bhfuil sé d'aidhm acu an margadh inmheánach fuinnimh a chomhtháthú a thuilleadh, deireadh a chur le leithlisiú fuinnimh agus deireadh a chur le scrogaill idirnáise leictreachais.**
 - 2b. Léireofar sna cláir oibre in earnáil an fhuinnimh na méideanna measta le haghaidh na gcuspóirí sonracha maidir le fuinneamh dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b), agus cuirfear san áireamh iontu forbairtí i mbeartas fuinnimh an Aontais, *inter alia an creat chun an córas fuinnimh a dhícharbónú.***
3. Déanfaidh an Coimisiún na cláir oibre a ghlacadh trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta [...] **scrúdúcháin** dá dtagraítear in Airteagal 15(3).
 - 3a. Áiritheofar leis na cláir oibre comhleanúnachas agus comhlántacht le Rialachán (AE) [XXX] [an Ciste Eorpach um Iomaíochas].**

Airteagal 12a

Tacaíocht airgeadais á deonú ag an Aontas

Tar éis gach glao ar thograí atá bunaithe ar na cláir oibre dá dtagraítear in Airteagal 12, glacfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme lena socrófar méid na tacaíochta airgeadais atá le deonú do na tionscadail a roghnaíodh nó do chodanna díobh agus lena sonrófar na coinníollacha agus na modhanna lena gcur chun feidhme. Glacfar an gníomh cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 15(3).

Airteagal 13

Gníomhartha tarmligthe

Faoi réir **fhormheas an Bhallstáit lena mbaineann i gcomhréir le** hAirteagal 172, an dara mír, CFAE, tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 14 den Rialachán seo chun an Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán a leasú maidir leis an liosta tionscadal táscach.

Airteagal 14

An tarmligeán a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 11(4) agus Airteagal 13 a thabhairt don Choimisiún go dtí an 31 Nollaig 2034.

3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 11(4) agus Airteagal 13 a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Ferr.

A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
5. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagail 11(4) agus Airteagal 13 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Parlaimint na hEorpa nó na Comhairle. Ní bheidh ionadaithe ó thríú tíortha ná ó eagraíochtaí idirnáisiúnta i láthair le linn plé ar ábhair a bhaineann le hAirteagal 12(3) den Rialachán seo.

Airteagal 15

Nós imeachta coiste

1. Tabharfaidh coiste cúnaimh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. Maidir le hábhair a bhaineann leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a), tiocfaidh an coiste le chéile san fhoirmíocht seo a leanas: ‘SCE Iompar’.

Maidir le hábhair a bhaineann leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b), tiocfaidh an coiste le chéile san fhoirmíocht seo a leanas: ‘SCE Fuinneamh’.

3. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal [...]5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

3a. Le haghaidh gníomhartha maidir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 12(3), i gcás nach dtabharfaidh an coiste tuairim uaidh, ní ghlacfaidh an Coimisiún an dréachtghníomh cur chun feidhme agus beidh feidhm ag an tríú fómhír d’Airteagal 5(4) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

4. I gcás ina bhfuiltear chun tuairim an choiste a fháil trí nós imeachta i scríbhinn, déanfar an nós imeachta sin a fhoirceannadh gan toradh más rud é, laistigh den teorainn ama leis an tuairim sin a thabhairt, go gcinneann cathaoirleach an choiste amhlaidh nó go n-iarrann tromlach simplí de chomhaltaí an choiste amhlaidh.

5. I gcomhréir le comhaontuithe idirnáisiúnta arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas, féadfar cuireadh a thabhairt d’ionadaithe ó thríú tíortha nó ó eagraíochtaí idirnáisiúnta freastal ar chruinnithe an choiste mar bhreathnóirí faoi na coinníollacha a leagtar síos ina rialacha nós imeachta, agus slándáil agus ord poiblí an Aontais nó a Bhallstát á gcur san áireamh. Ní bheidh ionadaithe ó thríú tíortha ná ó eagraíochtaí idirnáisiúnta i láthair le linn plé ar ábhair a bhaineann le hAirteagal 9 den Rialachán seo.

Airteagal 16

Leasú ar Rialachán (AE) 2024/1679

In Airteagal 48 de Rialachán (AE) 2024/1679, cuirtear isteach an mhír 3 seo a leanas:

‘3. Féadfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme a ghlacadh lena sonrú na ceanglais bhonneagair is infheidhme maidir le catagóirí áirithe bonneagair, **dá dtagraítear i mír 1**, agus lena dtabharfar aghaidh ar riachtanais shibhialtacha agus chosanta araon (‘bonneagar dé-úsáide’).

Glacfar an gníomh cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 61(3).’

Airteagal 17

Aisghairm

Déantar Rialachán (AE) 2021/1153 a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2028.

Airteagal 18

Forálacha idirthréimhseacha²⁷

1. Ní bheidh éifeacht ag an Rialachán ar leanúint de ghníomhaíochtaí atá i gceist ná ar a modhnú, go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu, faoi Rialachán (AE) Uimh 1316/2013 agus (AE) Uimh 2021/1153, a leanfaidh d’fheidhm a bheith acu go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu.
2. Ina theannta sin, féadfaidh imchlúdach airgeadais an Chláir an speansas teicniúil agus riaracháin a chumhdach is gá chun an t-aistriú idir an Clár agus na bearta a glacadh faoi Rialachán (AE) Uimh. 2021/1153 a áirithiú.

2a. Leanfaidh Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/1328 ón gCoimisiún d’fheidhm a bheith aige go dtí go n-aisghairfear é leis an ngníomh cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagal 48(3) de Rialachán (AE) 2024/1679.

²⁷ *D’fhéadfadh sé go mbeadh gá le tuilleadh machnaimh a dhéanamh ar bhearta aistrithe, lena n-áirítear tús eisceachtúil le hincháilitheacht, mura nglacfar an gníomh roimh an 1 Eanáir 2028.*

Airteagal 19

Teacht i bhfeidhm agus cur i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ón 1 Eanáir 2028.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

Iarscríbhinn a ghabhann leis an IARSCRÍBHINN

Liosta táscach de thionscadail leasa choitinn a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo dá dtagraítear sa chéad fhleasc d'Airteagal 3(2)(a). **Mura léirítear a mhalairt, tagraíonn na ranna do naisc iarnróid.**

Conair an Atlantaigh	
FR – ES	Bordeaux – Burgos
ES – PT	Maidrid – Liospóin
PT – ES	<u>Liospóin</u> – Porto – Vigo – A Coruña
Conair Mhuir Bhailt – na Mara Duibhe – na Mara Aeigéiche	
RO – BG	Craiova – Sóifia
RO – BG	<u>Búcairist</u> – Giurgiu – Ruse – Varna
BG – EL	Sóifia – Thessaloniki
EL – BG	Thessaloniki – Alexandroupolis – Burgas
PL – SK – HU	Kraków[...]w - Košice - Miskolc
RO – UA	Ploiești[...]ti - Bacău[...]u - Chernivtsi
RO – MD	<u>Pascani</u> - Iasi - Chișinău[...]u
Conair Mhuir Bhailt – Mhuir Aidriad	
PL – CZ	Katowice/Opole – Ostrava – Brno
AT – SI	<u>Vín</u> - Graz - Maribor
<u>AT – IT</u>	<u>Villach – Udine – Trieste</u>
AT - SK[...]	Vín – an Bhrataisláiv[...]
<u>AT – HU</u>	<u>Vín – Búdaipeist</u>
<u>SK – HU</u>	<u>An Bhrataisláiv – Búdaipeist</u>
<u>AT – HU – HR</u>	<u>Vín – Szombathely – Ságrab</u>

PL – SK	Katowice – Žilina
Conair na Meánmhara	
FR – IT	Lyon - Torino [...]
FR – ES	Montpellier - Perpignan - Barcelona - Valencia
FR – IT	Marseille - Nice - Genova
HR – HU	Rijeka – Ságrab – Székesfehérvár
IT – SI	An Veinéis - Trieste / Koper - Divača - [...] Ljubljana
HU – UA	Nyíregyháza – Chop
Conair na Mara Thuaidh – na Réine – na Meánmhara	
FR – BE	An tSéin – Escaut, lena n-áirítear craobh-aibhneacha (uiscebhealach intíre)
NL – DE	Arnhem – Emmerich – Oberhausen
NL – DE	Eindhoven – Mönchengladbach
BE – NL	Gent – Terneuzen
BE – NL	An Bhruiséil – Amstardam
BE – LU	Namur – Lucsamburg / Bettembourg
IT – CH	[...] Genova – Milano / Novara - Chiasso [...] - Brig
DE – CH	Karlsruhe – Basel
IE – UK	Baile Átha Cliath – Béal Feirste
Conair na Mara Thuaidh – Mhuir Bhailt	
FI - EE - LV - LT - PL	Tampere - Heilsincí - Taillinn - Ríge - Vilnias - Vársá (lena gcumhdaítear Rail Baltica)
DE – PL	Beirlín – Szczecin
DE – PL	Beirlín - Frankfurt[...] (Oder) - Poznań[...] - Vársá
PL – UA	Krakó[...]w - Lviv
PL – UA	Lublin – Kovel

Conair na Réine – na Danóibe	
DE – CZ	Nürnberg / Regensburg – Pilsen – Prág
DE – CZ	Dresden - Praha / <u>Kolín</u>
CZ – AT – SK	<u>Praha</u> – Brno – Vín / an Bhrataisláiv
DE - AT - SK - HU - HR - <u>BiH - RS -</u> RO - BG - <u>MD -</u> <u>UA</u>	An Réin / an Danóib, <u>lena n-áirítear craobh-aibhneacha</u> (uiscebhealach intíre)
[...] CZ - <u>SK</u>	Olomouc (Zlin) – Žilina
HU – RO	Búdaipeist – [...]Timisoara
<u>HU – RO</u>	<u>Búdaipeist — Cluj — Bucuresti</u>
SK – UA	Košice – Chop
Conair Chríoch Lochlann – na Meánmhara	
<u>DE</u> [...] - AT - <u>IT</u> [...]	<u>München</u> [...] – <u>Innsbruck</u> – Verona (lena gcumhdaítear Buntollán Brenner)
<u>DK</u> [...] - <u>DE</u> [...]	<u>Cóbanhávan</u> – Lübeck (lena gcumhdaítear <u>nasc seasta</u> <u>Chrios Fehmarn</u> [...])
SE – FI	Umeå – Luleå – Oulu (Conair Mhurascaill na Boitnia)
<u>SE – FI</u>	<u>Stócólm – Turku – Heilsincí</u>
SE – NO	Stócólm – Osló
<u>SE – NO</u>	<u>Göteborg – Oslo</u>
<u>SE – NO</u>	<u>Luleå – Narvik</u>
Conair na mBalcán Thiar – na Meánmhara Thoir	
AT – SI	Villach – Liúibleána
HR – SI	Ságrab – Liúibleána
EL – MK	Thessaloniki – Guevgueliya – Scóipé
BG – RS	Sóifia – Niš

<u>BG – MK</u>	<u>Sóifia – Scóipé</u>
HR – RS	Ságrab – Beograd
Uisce- iompartha	
	Spás Muirí Eorpach agus calafoirt GTE-I (<u>lena n-áirítear naisc chúlchríche</u>)
Gréasán cuimsitheach	
FR – ES	Páú – Canfranc
<u>ES – PT</u>	<u>Sevilla – Faro</u>
<u>BE[...]</u> - <u>FR[...]</u>	Mons – Valenciennes
NL – DE	Groningen – Oldenburg
PL – CZ	Wrocław – Prág
<u>DE[...]</u> - <u>AT[...]</u>	München – Linz
BE - <u>NL[...][...]</u> <u>DE[...]</u>	Antuairp – Venlo – Mönchengladbach
<u>EL – AL</u>	<u>Thessaloniki – Durrës</u>
<u>EL – MK</u>	<u>Florina – Veles</u>
<u>SE – NO</u>	<u>Sundsvall – Trondheim</u>